ЯНГИ ЙИЛНИНГ ШАХДАМ ОДИМЛАРИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 3 (4462).

5 ЯНВАРЬ

ЧОРШАНБА

1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

СССР ЎРМОН ВА ЁҒОЧСОЗЛИК САНОАТИ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ МОСКВА (ПОДРЕЗКОВО) ЁҒОЧ ҚИРИНДИ ПЛИТА ВА ДЕТАЛЛАР ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ЗАВОДИ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ВА ХЎЖАЛИК РАҲБАРЛИГИНИНГ КОЛЛЕКТИВНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЧКИ РЕЗЕРВЛАРИНИ ИЗЛАБ ТОПИШГА САФАРБАР ЭТИШ СОҲАСИДАГИ ИШ ТАЖРИБАСИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети қабул қилинган қарорда мавжуд корхоналарда маҳсулотни энг кўп ўстирилишига эришиш тўғрисида партиянинг XXIV съездида қўйилган вазифаларни ҳал этишда Москва ёғоч қиринди плита ва деталлар экспериментал заводи коллективининг иш тажрибаси эътиборга ва оммалаштиришга сазовордир, деб уқтирди.

Завод коллективи ўтган беш йилликда машина-ускуналарни такомиллаштириш ҳамда илғор технологияни жорий этиш йўли билан мавжуд ишлаб чиқариш саҳнининг ўзида плита ишлаб чиқаришни йилига 25 минг куб метрдан 64 минг куб метр-гача, маҳсулот реализация қилиш ҳажмини 2,6 баравар кўпайтирди, меҳнат унумдорлиги эса 2 баравар ошди. 1971 йилги план муддатидан илгари — 7 декабрда бажарилди, бултурги даражага нисбатан ўсиш 12,3 процентни ташкил этди.

Қарорда таъкидланадики, корхонанинг юксак ривожланиш суръатларига партия ташкилоти ва хўжалик раҳбарлиги ижодий иши, ишлаб чиқаришни доимо такомиллаштириб боришга интилиш, резервларни излаб топиб, улардан фойдаланиш туфайли эришилди. Завод партия бюроси техникавий тараққиёт, иқтисод қилиш, тежамкорлик ва маҳсулот сифати масалаларини доимо назорат қилиб туради. Заводнинг техника хизматлари малакали ва ташаббускор мутахассислар билан мустаҳкамланган. Социалистик мусобақани ташкил этишга, ҳар бир ишчининг меҳнатини тўғри баҳолашга, маънавий ва моддий рағбатлантириш воситаларини қўллашга катта эътибор берилмоқда.

Завод корхонани тўхтатиб қўймаган ва марказлашган капитал маблағларни жалб қилмаган ҳолда ўзининг кучлари билан реконструкциялашга доир ишлар комплексини бажарди ва бунинг оқибатида ёғоч қиринди плита ишлаб чиқариш юзасидан лойиҳада белгиланган қувватни уч баравар ошириш ва айни маҳалда ишловчилар сонини қисқартириш мумкин бўлди. 1971—1975 йилги техникавий ва социал тараққиёт плани тузилди. Бу планда ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш, маиший шароитлари ва ҳордиқ чиқаришларини яхшилаш кўзда тутилади. 1975 йилга бориб плита ишлаб чиқариш 80-85 минг кубметрга боради, сифати эса анча яхшиланади.

Завод коллективи шу хилдаги корхоналарга катта техникавий ёрдам кўрсатмоқда. Лойиҳа-конструкторлик бюроси ишлаб чиққан ҳужжатларга биноан, СССР Ўрмон ва ёғочсозлик саноати министрлигига қарашли 23 та корхона модернизация қилинди. Бу иш шу йилнинг ўзидаёқ қўшимча 400 минг куб метр ёғоч қиринди плита олишга имкон берди.

КПСС Марказий Комитети Москва ёғоч қиринди плита ва деталлар экспериментал заводи партия ташкилоти ва хўжалик раҳбарлигининг коллективни ишлаб чиқариш ички резервларини излаб топишга сафарбар этиш ва шунинг асосида мавжуд ишлаб чиқариш саҳнининг ўзида корхонанинг лойиҳада кўрсатилган қувватини уч баравар ошириш борасидаги иш тажрибасини маъқуллади.

СССР Ўрмон ва ёғочсозлик саноати министрлигига станоксозлик ва инструментал саноат министрлиги билан биргаликда Москва ёғоч қиринди плита ва деталлар экспериментал заводининг тажрибасидан фойдаланиб 1972-1974 йилларда ёғоч қиринди плиталар ишлаб чиқарувчи ҳамма заводларда машина-ускуналарни модернизациялаш ва алмаштириш борасида тадбирлар ишлаб чиқиш ва уларни амалга ошириш, айни маҳалда шу заводларда плита ишлаб чиқаришни йилига 1,8-2 миллион куб метрга қадар кўпайтирилишини таъминлаш таклиф этилди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига ўрмон ва ёғочсозлик саноати корхоналарининг коллективларида Москва ёғоч қиринди плита ва деталлар экспериментал заводи партия ташкилотининг тажрибасини кенг оммалаштириш юзасидан зарур ташкилотчилик ишларини амалга ошириш тавсия этилди.

ЯНГИ ТЕХНОЛОГИЯ ШАРОФАТИ

АЛИМКЕНТ пахта заводида линтер машиналар автоматлаштирилиб бўлди. Эндиликда бутун линт ажратиш линиясига асбоблар «раҳбарлик қилмоқда». Агрегатларнинг бекор ишлашига бутунлай барҳам берилди.

Алимкент пахта заводи хомашё қайта ишлаш янги технологиясини биринчи бўлиб жорий этаётган заводдир. Бу ерда республикада биринчи марта машинада терилган пахтани икки марта тозалаш йўлга қўйилди. Шу методда олинган толанинг сифати қўлда терилган пахта толасиникидан ҳеч бир фарқ қилмайди.

Техника тараққиёти туфайли завод беш йил мобайнида машина терими пахтасини қайта ишлашни икки баравардан зиёд кўпайтирди, толанинг шикастланиши ва ифлосланишини камайтирди. Айни маҳалда корхона ходимларининг сони 200 киши қисқарди, тайёрловчилар сони эса қарийб икки баравар камайди.

Завод техника тараққиётининг перспектив плани 100 процент соф тола ва линт чиқарилишини ва механизация даражаси анча ўстирилишини кўзда тутади.

(ЎзТАГ).

БЕШЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

▲ УРТА ЧИРЧИҚ районидаги Охунбобоев номли колхозда кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик қизғин. Халқ контроли группасининг аъзолари техника ремонти устидан кўз-қулоқ бўлиб туришибди. Суратда: (чапдан) группа азоларидан Х. Полсаидов, П. Тян, И. Кенжаев ўртоқлар ремонтдан чиқарилган тракторларни текшириб кўришмоқда.

И. ГЛАУБЕРЗОН ва В. СИРОТКИН фотоси.

▲ «УЗБЕКСЕЛЬМАШ» заводи ишчи-хизматчилари Янги йилни меҳнатда улкан ғалабаларни қўлга киритиш билан кутиб олдилар. Корхона колхоз-совхозларга мўлжалдагидан анча кўп қишлоқ хўжалик техникаси етказиб берди. Суратда: заводда пешқадам коллективлардан ҳисобланган 4-цехнинг созлаш участкаси азаматлари янги сеялкаларни жўнатишга ҳозирлашмоқда.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА МУКОФОТ

Бекобод райони пахтакорлари беш йилликнинг дастлабки йилида катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Чигит экиш, парвариш қилиш, пахта териш ишларида энг яхши кўрсаткичларга эришган илғорлардан 20 киши меҳнатлари эвазига муносиб тақдирланди. Мавсумда 200 тоннадан ошириб пахта терган Ойбек номли совхознинг механик-ҳайдовчиси Очил Деҳқоновга Янги йил арафасида «Москвич» автомашинаси, шу совхознинг илғор бригада бошлиғи Карим Эргашевга эса «Запорожец» автомашинаси берилди. Шунингдек, «Ленинград» совхозининг илғорларидан 3 киши «Москвич» енгил машинаси билан мукофотланди.

Ш. НУРАЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ЧИЛИ КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ

САНТЬЯГОДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

САНТЬЯГО, 3 январда Чили Коммунистик партиясининг 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Чили президенти Сальвадор Альенденинг табриги йиғилиш қатнашчиларига ўқиб берилди.

Партия Марказий Комитети Сиёсий Комиссиясининг аъзоси В. Тейтельбойм Чили Компартиясининг 50 йиллиги тўғрисида доклад қилди. У партия босиб ўтган катта йўл тўғрисида гапириб, унинг сўнгги йилларда сўл кучлар халқ бирлиги коалициясини яратиш борасидаги фаолиятига алоҳида тўхталди. Бизнинг ишимиз, деб таъкидлади докладчи, муваффақият қозонди: халқ ҳукумати ҳокимият тепасига келганига бир йилдан ошди.

Йиғилишда КПСС делегациясининг бошлиғи КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко табрик нутқи сўзлади. Чили Компартияси фаолияти, деди у, жумладан, ушбу мамлакат конкрет шароитларида марксизм-ленинизм асосий қоидаларидан ижодий қўлланишга мисолдир. Чили Компартияси коммунистик ва ишчи партиялар коллектив тажрибасининг хазинаси — етилган социал иқтисодий проблемаларни ҳал этиш шакл ва методларини бойитади.

ЧИЛИ КОМПАРТИЯСИ АСОСЧИСИНИНГ МУЗЕЙИ

САНТЬЯГО, 3 январь. (ТАСС). Бу ерда Чили ишчилар синфининг шонли фарзанди, Чили Коммунистик партиясининг асосчиси Луис Эмилио Рекабаррен музейи очилди.

Чили Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Марта Угарте тантанали митингни очди.

У Луис Эмилио Рекабаррен Чили революцион ва ишчилар ҳаракатини ривожлантиришда, Чили Коммунистик партиясини тузишда, Чили халқи билан Совет халқининг дўстлигини мустаҳкамлашда, Чили Компартияси билан КПСС ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантиришда ғоятда муҳим роль ўйнаганлигини айтди.

Шундан сўнг КПСС делегациясининг бошлиғи КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленкога сўз берилди. Унинг минбарга чиқиши Чили билан СССР халқлари ўртасида, Чили Компартияси билан КПСС ўртасида бузилмас дўстлик шарафига айтилган хитоб сўзлари билан кутиб олинди.

КПСС делегацияси музейга В. И. Лениннинг ҳайкалини, шунингдек СССР архивларидан олинган Чили Компартиясининг фаолиятига тааллуқли материалларни, шу жумладан, Рекабаррен Москвада бўлган чоғида қолдирган қўлёзмаларининг нусхаларини топширди.

ҚАРДОШЛАРЧА УЧРАШУВ

САНТЬЯГО, 4 январь. (ТАСС). Кеча бу ерда Чили Коммунистик партияси раҳбарлари Чили коммунистлари партиясининг 50 йиллиги юбилейига бағишланган тантаналарда қатнашиш учун Америка, Европа, Осиё ва Африкадаги 34 та мамлакатдан келган қардош коммунистик ва ишчи партиялар делегациялари билан учрашдилар. Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко бошлиқ КПСС делегацияси қатнашди.

Чили Компартияси Марказий Комитети Сиёсий Комиссияси номидан меҳмонларни партиянинг Бош секретари Луис Корвалан табриклади.

Шундай кейин барча делегациялар конституция майдонига қараб йўл олдилар. Коммунистик партиялар ва ишчи партиялар қардош делегациялари номидан КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко ва Чили Компартияси номидан бош секретарь Луис Корвалан миллий қаҳрамон Бернардо О, Хиггинс ёдгорлигига гулчамбарлар қўйдилар.

Қардош делегациялар шунингдек Чили ишчилар синфининг содиқ фарзанди, Чили Компартиясининг асосчиси Луис Эмилио Рекабаррен монументи қад кўтарган Альмагро майдонида ҳам бўлдилар.

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИНИ КЎЗЛАБ

КПСС XXIV съездида таъкидлаб ўтилганидек, беш йилликнинг асосий вазифаси социалистик ишлаб чиқаришни тез суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни тезлаштириш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришдан иборат.

Шунинг учун ҳам тўққизинчи беш йиллик планда кенг социал программани амалга ошириш, миллий даромаднинг истеъмолга сарфланадиган қисмини, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган тармоқларни ва аҳолига хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришга янада кўп капитал маблағ сарфлаш ва саноат маҳсулотининг умумий ҳажмида халқ истеъмоли маҳсулотлари салмоғини ошириш назарда тутилади.

Областимиздаги кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг коллективлари бу режаларни амалга оширишга, совет кишиларининг турли-туман буюмларга нисбатан ортиб бораётган талаб ва эҳтиёжларини қондиришга муносиб ҳисса қўшиш учун фидокорона меҳнат қилишмоқда.

Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналар тўққизинчи беш йилликнинг тўнғич йилини муносиб якунлашди. Давлат плани муддатидан анча илгари адо этилди. Айрим тармоқларда юксалиш суръатлари анча жадал бўлди. Масалан, ўтган йилнинг ўн ойида пахта тозалаш саноати 1970 йилнинг шу давридагига қараганда 21,9 процент кўп маҳсулот реализация қилди. Бу ўсиш суръатлари гўшт-сут саноатида 16,2, мебель саноатида 13,1, озиқ-овқат саноатида 7,9, енгил саноатда 3,8, маҳаллий саноатда 9,9 ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасида 6,8 процентни ташкил этди. Шу давр мобайнида пландагидан ташқари 100 мингдан ортиқ ички ва 40 минг дона устки трикотаж, 167 минг жуфт чарм пойафзал, 295 минг дона чинни буюмлари, 149 минг сўмлик мебель ва бошқа маҳсулотлар тайёрланди. Тошкент трикотаж фирмаси, 1 ва 2-пойафзал фабрикалари, Олмалиқ мебель фабрикаси, Алимкент, Янгийўл пахта тозалаш заводлари ва бошқа жуда кўп корхоналар меҳнатда катта зафар қучдилар.

Корхоналарда беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш ташаббускорлари Альбина Девятова, Лидия Казанцева ва Евгения Губиналарнинг издошлари тобора кўпайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда улар сафида 6 мингдан ортиқ ишчи-хизматчи бор. Бу новаторлик ҳаракати Тошкент тўқимачилик комбинати, Тошкент трикотаж фирмаси, «Юлдуз» тикувчилик фирмаси, Янгийўл пойафзал фабрикаси ва бошқа кўпгина корхоналарда кенг қўллаб-қувватланди. Аксарият партия ташкилотлари социалистик мусобақани кенг ёйиб, ишчи-хизматчилар куч-ғайратини ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш вазифаларини хал қилишга сафарбар этмоқдалар. Шунинг учун ҳам зиммага олинган социалистик мажбуриятлар барвақт бажариляпти. Масалан, 1971 йилда маданий рўзғор товарлари ишлаб чиқариш бўйича олинган социалистик мажбурият 1 октябрдаёқ адо этилди. Пахта тозалаш саноати корхоналари коллективлари эл-юрт олдида берган ваъдаларини икки баравардан орттириб бажаришди.

Аммо, ҳали кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи саноат тармоқларида жиддий камчиликлар ҳам бор. Консерва ва луб саноати корхоналари, шунингдек айрим маиший хизмат кўрсатиш корхоналари план топшириқларини бажармаяпти. Шу туфайли улар халқ олдида қарздор бўлиб қолишяпти.

Бу беш йилликда енгил саноатда маҳсулот ишлаб чиқаришни 21 процент, озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрлашни 49 процент, мебель етказиб беришни 2,4 процент ошириш назарда

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ ТОВАРЛАРИ КЎПАЯДИ

тутилади. Шунингдек, ички трикотаж ишлаб чиқариш 1,9 баравар, устки трикотаж 40 процент, тикувчилик буюмлари 44 процент, пойафзал 1,3 баравар, чинни буюмлари 2,8 баравар кўп ишлаб чиқарилади. Бошқа хил буюмлар тайёрлаш ҳам анча ортади.

Бир қанча янги корхоналар қуриш планлаштирилган. Бекободда ҳар йили 17,7 миллион дона буюм ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган трикотаж фабрикаси бунёд этилади. Иккинчи пойафзал фабрикасининг янги корпуслари қад кўтаради. Бу ерда ҳар йили 3 миллион жуфт пойафзал тайёрланади. 1972—1973 йилларда Тошкентдаги 2-тикувчилик фабрикасини реконструкциялаш тугалланади ва маҳсулот ишлаб чиқариш деярли икки баравар ортади. «Қизил тонг» фирмаси ҳам маҳсулот тайёрлашни бир мунча кўпайтиради: Тошкент чинни заводининг ишлаб чиқариш қуввати икки баравар ортади, металл фурнитура заводида янги қувватлар ишга туширилади.

Мебель саноатида маҳсулот ишлаб чиқариш икки баравардан зиёд кўпаяди. Бунга Тошкент мебель комбинатини ишга тушириш (бу корхонада ҳар йили деярли 15 миллион сўмлик мебель тайёрланади), «Шарқ» мебель фирмасининг янги корпусини фойдаланишга топшириш эвазига эришилади.

Пахта тозалаш саноати корхоналарида ҳам анчагина ишлар амалга оширилади. Яқинда Ўрта Чирчиқ районида янги Қорасув пахта тозалаш заводи қурилди ва маҳсулот бера бошлади.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш янада ривожланади. Янги қувватларни ишга тушириб, мвжуд ишлаб чиқариш майдонларини реконструкция қилиш, иш жараёнларини янада механизациялаш асосида маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарни кенгайтириш ва улар моддий-техника базасини мустаҳкамлаш назарда тутилади. Бундай объектлар қурилишига 4 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланади. 4 та қишлоқ маиший хизмат кўрсатиш комбинати, мураккаб рўзғор буюмларини ремонт қилувчи 5 та ателье, Янгийўл ва Бекобод шаҳарларида кийимларни кимёвий усулда тозалаш фабрикалари, Чирчиқ ва Янгиободда маиший хизмат кўрсатиш уйлари ва аҳолига қурилиш ремонт хизмати кўрсатувчи ихтисослашган корхона қурилади. Натижада беш йил мобайнида маиший хизмат кўрсатиш ҳажми умуман 1,9 баравар, қишлоқ жойларда эса икки баравардан зиёд ортади. Аҳоли жон бошига маиший хизмат кўрсатиш 1975 йилга келиб, 14 сўмни ташкил этади (1970 йилда у 8 сўм эди).

Бир қанча озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналар бунёд этилади. Яқинда спиртсиз ичимликлар комбинати қурилиши бошланди. Орджоникидзе районида консерва заводи ишга туширилади. Чилонзор районида озиқ-овқат корхоналари комплексининг биринчи навбати қурилиши тугалланади. Тошкентда суткасига 140 тонна нон ишлаб чиқарувчи комбинат қад кўтаради. Ўртовул гўшт комбинати иккинчи навбати, Олмалиқда ҳар сменада 20 тонна сут маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи завод ва бошқа янги қувватлар фойдаланишга топширилади.

Лекин, шуни афсус билан қайд қилиш керакки, бундай муҳим объектларни қуриш ишлари кўп ҳолларда жуда суст бормоқда. Фикримизнинг далили учун Ўртовулдаги гўшт комбинати қурилишини кўрсатиш мумкин. Бу корхонани бунёд этишга 1966 йилда киришилган эди. Уни фойдаланишга топшириш муддати 36 ой қилиб белгиланди. Аммо, мана орадан анча вақт ўтиб кетган бўлса ҳам комбинатнинг айрим объектларигина қўлдан чиқарилди. Лойиҳалаш ва қуришдаги нуқсонлар ишнинг чўзилиб кетишига сабаб бўлмоқда. Бекобод кровать заводи қурилишида ҳам, худди шундай аҳвол ҳукм сурмоқда. Ажратилган маблағлар кам ўзлаштириляпти. Қурилиш ишлари 65 процент атрофида бажарилмоқда. Паркент посёлкасида тикувчилик фабрикаси, Троицк посёлкасида маиший хизмат кўрсатиш уйи қурилиши жуда секин бормоқда. Бу ерда ажратилган маблағнинг қарийиб 50 проценти ўзлаштирилди.

Аҳоли эҳтиёжлари учун маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи ва турли-туман хизмат кўрсатиш корхоналари қурилишини бутун чоралар билан жадаллаштириш учун бизда имконият ва резервлар бор. Ҳамма гап ишни пухта ташкил этишда қолган. Техникани жадал ривожлантириш, фан ютуқлари ва илғор тажрибани кенг қўлланиш йўли билан янги қувватларни белгиланган муддатларда фойдаланишга топшириш, мавжуд корхоналарда меҳнат унумдорлигини, тайёрланаётган маҳсулот сифатини ошириш, таннархини арзонлаштириш ва иш шароитини яхшилашга эришиш даркор.

Бешйилликнинг улкан вазифаларини муваффақиятли амалга ошириш учун жойлардаги партия ва совет ташкилотлари, хўжалик ва корхона коллективлари йўл қўйилаётган камчиликларни тезроқ бартараф этиб, халқ истеъмол маҳсулоти ишлаб чиқарувчи саноат тармоқларини ривожлантиришда эришилаётган ютуқларни янада мустаҳкамлашлари лозим.

Х. МАХСУМОВ,
Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг инструктори.

БИРМА МУСТАҚИЛЛИГИ ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ҚУТЛОВЛАР

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Бирма Иттифоқи революцион Кенгашининг раиси ва министр генерал Не Винга телеграмма юбориб, Бирма мустақиллигининг 24 йиллиги муносабати билан қутловлар ва эзгу истакларини изҳор этдилар.

Телеграммада Совет Иттифоқи билан Бирма ўртасидаги дўстлик ва ўзаро фойдали ҳамкорлик ҳар иккала мамлакат халқларининг бахт-саодати, жаҳонда тинчлик манфаатлари йўлида бундан кейин ҳам ривожланиб мустаҳкамланади, деб ишонч билдирилади.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ—РАҲБАР, ЕТАКЧИ

Бу колхоз эришаётган ҳар бир ютуқда партия ташкилотининг етакчилик, раҳбарлик роли тобора ортиб бораётир. Бу, аввало, коллектив раҳбарлик, кенг жамоатчилик, партия активлари, цех партия ташкилотлари, партия группаларига таяниб иш олиб боришда намоён бўлмоқда.

Колхоз партия комитетига шу қишлоқда туғилиб-ўсган, пахтачиликда суяги қотган мутахассислардан Раҳим ака Эшонхўжаев етакчилик қилмоқда. У дастлаб бир неча йил колхозчи, сўнг табелчи бўлиб ишлади. Улуғ Ватан урушида қатнашиб Украина, Ростов-Дон, Киев, Житомир шаҳарларини озод қилишда актив қатнашди. Югославия, Руминия, Австриянинг шаҳарларида бўлди. Икки марта яраланди. Сталинград мудофааси қатнашчиси Раҳим Эшонхўжаев кўксини иккинчи даражали Улуғ Ватан уруши ордени ва бир қанча жанговар медаллар безаб турибди.

— Мен, — дейди Раҳим ака, — КПСС сафига Улуғ Ватан урушида Молдавиянинг Бендера шаҳрида ўтган эдим. Урушдан қайтгач аввал табелчи, сўнг бригада бошлиғи бўлиб ишладим. Колхоз коммунистлари секретарликка сайладилар. Бу воқеа 1949 йилда бўлган эди.

Раҳим Эшонхўжаев аввало, одамлар қалбига йўл топишга ҳаракат қилди. Ахир, ҳар соҳада олинган план ва мажбуриятларнинг тақдирини шулар ҳал қилади. У активларга таянди, кекса коммунистлар билан бамаслаҳат иш тутди. Партия йиғилишларида сўзга чиқиб, фикр-мулоҳаза ва танқидий мулоҳазаларнинг амалга оширилиши учун курашди.

Шу тариқа партиявий ишда йилдан-йилга тажриба орттирди. Колхоз илғорлари ҳисобига партия сафларини ўстиришга алоҳида эътибор берди. Ўша йили колхозда бор-йўғи 15 коммунист бор эди.

Колхоз ҳар йили белгиланган план ва мажбуриятларни бажаришда янги-янги ютуқларни қўлга киритаётир.

Бу йилги ишлар қандай? Агар сиз областимиз колхоз ва совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши ҳақидаги маълумотга назар ташлаган бўлсангиз, Янгийўлдаги «Коммунизм» колхози аъзолари биринчи ўринга чиқиб олганликларини кўргандирсиз. Бунда, ҳеч шубҳасиз, колхоз коммунистларининг фидокорона меҳнати, оммавий-сиёсий, ташкилотчилик ишлари ўз ифодасин топиб турибди. Чиндан ҳам бу колхоз тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида улкан хирмон кўтарди, ҳар гектаридан олинган ҳосил 42 центнерга етди.

— Колхозимиз коммунистлари — ишлаб чиқариш етакчилари бўлдилар, — дейди Раҳим ака Эшонхўжаев, — партия комитети ҳисобида 104 коммунист бор. Улардан 30 киши механизаторлик қилди. Мажид Серкбоев, Турсун Нурхўжаев, Турсунбой Эрматов, Мадамин Мараимов, Омон Юсуфжонов, Темир Нурматов, Жўра Душабоев, Нурхўжа Эшонов, Зокир Тўйчиев, Икром Абдуллаев ўртоқлар бошлиқ механизациялашган звенолар, пахта тайёрлаш планини 130—140 процентга етказиб бажардилар. Чорвачилик, боғдорчилик, пиллачилик ва деҳқончиликнинг бошқа соҳаларида ишлаётган коммунистлар меҳнатидан ҳам хурсандмиз.

Партия комитетининг тўққиз кишидан иборат аъзоларининг ҳар бири конкрет партия топшириғига эга. Ҳар ойда уларнинг ҳисоботлари эшитиб турилади. Партия комитети йиғилишларида цех партия ташкилотлари ҳисоботини эшитиб туриш ҳам катта ёрдам бераётир. Хусусан, бу йил биринчи, иккинчи, тўртинчи участка цех партия ташкилотлари ҳисоботи эшитилди, партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтириш юзасидан қимматли фикрлар айтилди.

— Биз, — дейди Раҳим ака, — бир неча йилдан буён перспектив план асосида иш олиб бормоқдамиз. Бизда топилмаган резервларни, имкониятларни олдиндан чамалаб, улардан самаралироқ фойдаланишга, оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларга кўп эътибор берилади. Цех партия ташкилотлари ҳам колхоз партия комитети томонидан тузилиб, тасдиқланган план асосида ўзлари план тузиб чиқадилар. Ишни бу хилда юритиш партиявий-ташкилий ишларни жонлантириб, аниқ бир мақсадга қаратиш, улар фаолиятининг ҳар бир жараёнини чуқур таҳлил этиш, ўрганиш мумкин бўлмоқда.

Партия мажлиси — тарбия мактаби. Биз мажлисларнинг ролини ошириш учун, аввало, кўриладиган масалаларни кўпчилик билан маслаҳатлашамиз. Активларнинг фикрини ўрганиб, сўнг мажлис кун тартибини белгилаймиз. Иккинчидан, докладга коллектив бўлиб тайёргарлик кўрамиз. Докладнинг хомаки нусхасини партия комитети аъзолари билан биргаликда муҳокама қиламиз. Муҳокама даврида комитет аъзоларининг фикрларини, мулоҳазаларини ҳисобга олиб докладни қайта тузиб чиқамиз. Докладда илгаригидек кўпроқ ютуқларни санаб ўтишга эмас, эришилган натижаларга танқидий нуқтаи-назардан қарашга кўпроқ эътибор берамиз. Бу тадбирлар мажлисларнинг қизиқарли ва жонли ўтишини таъминламоқда.

Цех партия ташкилотларида ҳам мажлислар худди шу зайлда ўтказилади. Бу жиҳатдан колхознинг иккинчи ва учинчи участка ҳамда ферма цех партия ташкилотлари тўплаган тажрибалар диққатга сазовордир. Бу цех партия ташкилотларида йиғилишлар ўз вақтида ўтказилиб, ҳаммани қизиқтирган актуал масалалар кўрилмоқда. Партия комитети ва цех партия ташкилоти бюроси бундай йиғилишларда коммунистлар томонидан партия топшириқлари қандай бажарилаётганлиги муҳокама этилиб, тажриба алмашиниш ҳам катта фойда келтираётир.

Колхоз партия ташкилоти кейинги йилларда кадрлар танлаш, тарбиялаш ва уларни жой-жойига қўйиб ишлатиш соҳасида ҳам бирмунча ибратли тадбирларни амалга оширади. Ҳозир колхоздаги бригадирлар, звено бошлиқлари ва бошқа раҳбарлик соҳасида ишлаётган кадрларнинг деярлик кўпчилиги ўз соҳасини пухта биладиган мутахассис кадрлардир. Звено бошлиқларидан 13 киши ўрта ва ўрта махсус маълумотга эга.

Цех партия ташкилотлари мавжуд 13 та партия группаси белгиланган вазифаларни бажаришда партия комитети ва колхоз правлениеси таянчи бўлаётган экан, партия ташкилоти ўз навбатида уларга ҳам яқиндан ёрдам бериб бормоқда. Улар билан доимо семинар ва йиғилишлар ўтказиб турилади.

Колхоз партия ташкилоти ўз фаолиятида жамоат ташкилотлари билан ишлашга ҳам катта эътибор бераётир. Кейинги икки йил ичида партия комитети ва коммунистларнинг умумий йиғилишида колхоз комсомол комитети, касаба союз халқ назорати фаолиятига оид саккиз масала кўрилди, хотин-қизлар советининг ҳисоботи эшитилди.

Айниқса, комсомол ташкилоти билан ишлаш партия ташкилотининг ҳамиша диққат марказида бўлиб келмоқда. Шунинг учун ҳам комсомол ташкилотининг партия ядроси анча мустаҳкамланди. Ўтган уч йил давомида комсомол тавсияси билан партия сафига саккиз киши қабул этилди. Олия Қодирова, Эргаш Орипов, Ниғмат Тожиевлар шулар жумласидандир. Ҳозирги кунда комсомол ташкилоти бюроси составида икки коммунист бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети иккинчи Пленуми КПСС XXIV съезди қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янада яхшилаш тўғрисида қарор қабул қилди. Партия комитети ўз фаолиятида бу қарорга оғишмай амал қилиб келмоқда. Цех партия ташкилотларининг жанговарлик-ташкилотчилик қобилиятлари ортиб бораяпти.

Ҳадича Галимзянова секретарлик қилаётган участка цех партия ташкилоти ҳисобида ҳозирги кунда 32 коммунист бор. Бу участка бу йил 260 гектар ерда пахта етиштирди. Ҳар гектаридан олинган ҳосил 40 центнердан ошиб кетди. Турсун Нурхўжаев раҳбарлик қилаётган биринчи участка партия ташкилоти коммунистлари ҳам меҳнатда ўрнак кўрсатдилар.

Партия группаларига таяниб иш олиб бориш бу ерда одат. Уларга Карим Мансуров, Раҳмат Аҳмедов, Рамазон Солматов, А. Рихсиев каби ишбилармон коммунистлар раҳбарлик қиляптилар.

Партия ташкилотига оммавий-сиёсий ташкилий-тарбиявий ишларни жонлантиришда 89 сиёсий ахборотчи, 38 агитаторлар малакали ёрдам бераётир. Тўланбой Жўраев, Нормуҳаммад Ёндошев, Тўхта Абдураҳмонова каби агитаторлар бутун йил давомида омма ўртасида турли темаларда суҳбатлар, лекциялар ўтказиб келдилар, КПСС XXIV съезди қарорларининг моҳиятини колхозчиларга кенг тушунтирдилар.

Шу кунларда колхозда кузги-қишки ишлар кучайтириб юборилди. Р. Эшонхўжаев бошлиқ коммунистлар келгуси йил мўл ҳосилига намунали тайёргарлик кўриб пухта замин яратмоқдалар. Партия ташкилоти томонидан олиб борилаётган оммавий-сиёсий ташкилотчилик ишларининг моҳияти янги йилда янги-янги резервларни қидириб топиб, улардан самарали фойдаланишга қаратилмоқда.

Н. РИХСИЕВ.

ЯНГИ ЙИЛ ПОЧТАСИДАН

3 МИЛЛИОН 300 МИНГ ЙЎЛОВЧИ

Тошкент вокзали кейинги йилларда ўз қиёфасини тубдан ўзгартирди. Эски иморатлар ўрнида замонавий лойиҳада қурилган бинолар қад кўтарди. Кутиш заллари, кассахоналари янгидан қурилди. Беш йилликнинг биринчи йилида Тошкент вокзали орқали мамлакатимиз шаҳарларига 3 миллион 300 мингдан кўпроқ киши жўнаб кетди. Кунига ўртача 9 мингдан киши бу ердан жўнаган бўлса, шунчадан кўпроқ киши Тошкентга келиб турди.

Вокзални янада ободонлаштириш, йўловчиларга қулайликлар яратиш ишлари янада яхшиланяпти. Ҳозир 8 ўринли касса қурилмоқда, у биринчи кварталда ишга тушади.

Бундан ташқари йўловчилар сони баъзи маршрутлар бўйича кўпайиб қолса, поездларга қўшимча вагонлар уланади. Беш йилликнинг иккинчи йилида янада унумлироқ ишлашга ҳаракат қиламиз.

В. МАННОПОВ,
Тошкент вокзалининг бошлиғи.

20 МИНГ ТУП ТУТ КЎЧАТ

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозида тут кўчатлари ўтқазиш қизғин кетяпти. Ишчилар уюшқоқлик билан далага чиқиб, кўча четларига, ариқ ёнларига тут кўчатлари ўтқазмоқдалар. Бу соҳада 1-бўлим ишчилари анча мақтарли иш қилмоқдалар. Улар бир неча кун ичида 20 минг дона тут кўчатлари ўтқазиб, берилган топшириқни ортиғи билан бажардилар.

Бўлим пиллачилари тут дарахтларини меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Тагларини юмшатиб, ўғитлашяпти.

▲ ПОЙТАХТ областининг кенжа шаҳарларидан бири ҳисобланган Олмалиқ республикамизнинг саноат марказларидан бирига айланиб бормоқда. Фақат кейинги йилларнинг ўзида бу ерда қатор завод-фабрикалар қурилиб, маҳсулот бера бошлади. Жумладан, Олмалиқ рух заводи ҳам тўла қувват билан иш бошлади. Суратда: ана шу корхона участкаларидан бирини кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

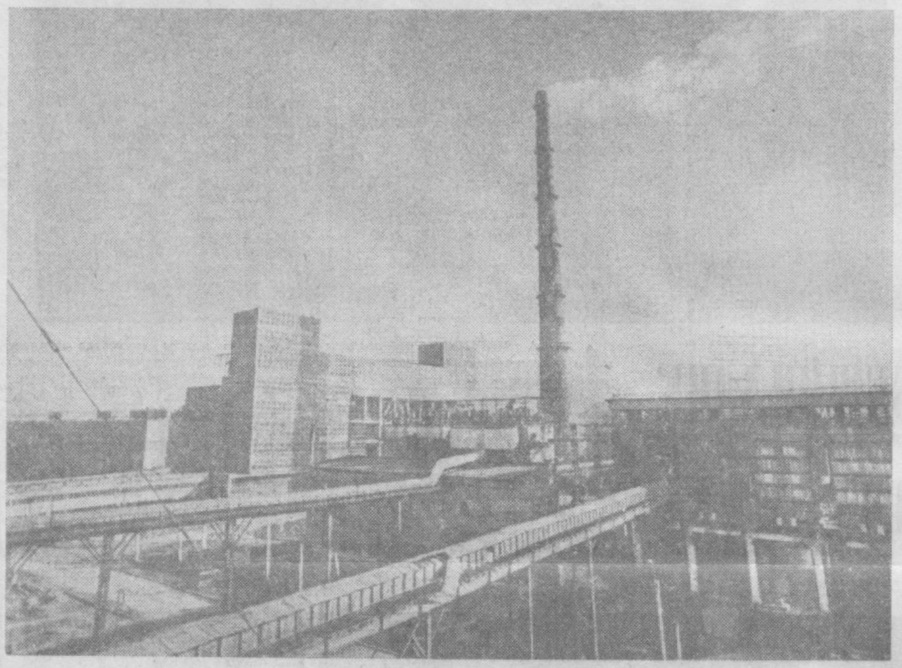

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

СССР ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАБ

Шу кунларда кимёгарлар маданият саройи томошабинлар билан ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Бу ерда СССР Иттифоқининг ярим асрлик юбилейига бағишланган бадиий ва ҳужжатли кинофильмлар фестивали давом этмоқда.

Ҳозиргача маданият саройининг катта залида «26 Боку комиссари», «Оқ карвон» каби фильмлар намойиш қилинди. Кинофестиваль икки ойгача давом этади. Унда ҳар бир иттифоқдош республика учта фильм билан қатнашади.

Кинофестиваль, шунингдек, металлурглар ва машинасозлар маданият саройларида ҳам бўлиб ўтади.

ХОР АНСАМБЛИ

Электрохимия комбинатининг маданият саройи ҳузурида хор ҳаваскорлари ансамбли ташкил қилиняпти. Ансамбль репертуари ҳозирги замон совет композиторларининг ашулаларидан иборат бўлади. Шунингдек, ансамбль СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишлаб махсус репертуар тайёрлашга киришди.

Янги хор коллективига 100 киши аъзо бўлди.

БОЛГАР ДЎСТЛАР ДИЁРИДА

Болгария Халқ Республикасининг Хасково округида Тошкент области озиқ-овқат саноати ходимлари делегацияси бўлиб қайтди. Боришдан мақсад Болгария ва областимиз қатор озиқ-овқат саноати тармоқлари корхоналарининг иш тажрибасини ўзаро ўртоқлашиш ва ўрганиш эди.

Округ билан танишиш Болгария Коммунистик партияси округ комитетидаги учрашувдан бошланди. Хасково округ комитетининг биринчи секретари Г. Корцанов округнинг саноати, қишлоқ хўжалиги, илғор кишилари ҳақида батафсил ҳикоя қилиб берди.

Болгариялик дўстларимизнинг муваффақиятлари, олтинчи беш йилликда белгиланган улуғвор планлар қалбларимизни қувончларга тўлдирди. Ўз навбатида областимиз саноат корхоналарининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасидаги тажрибалари билан ўртоқлашдик.

Хасково консерва заводига боришимиз жуда мароқли бўлди. Совет Иттифоқи бу корхона маҳсулотининг асосий истеъмолчиси ҳисобланади. Бундан ташқари, корхона тайёр маҳсулотни Германия Демократик Республикаси, Чехословакия, АҚШга ҳам етказиб беради. Унда турли хил сабзавот ва мева консервалари тайёрланмоқда. Биз технологик линиялар, лабораторияларнинг иши билан танишдик.

Болгариялик дўстларимиз илтимоси билан «Узконсервтрест» бошқарувчиси А. И. Қосимхўжаев республикамиз консерва саноати корхоналарининг иши ҳақида батафсил ҳикоя қилиб берди. Жумладан, у трестнинг барча заводларида томат шарбати ишлаб чиқаришда бир зумдаёқ таъсир кўрсатувчи пастеризаторлар жорий қилинганлигини айтди. Бу стерилизация қилиш сингари оғир жараённи қисқартириш, тайёр маҳсулотни ортиш ва автоклав тўрларидан тушириб олишни кескин енгиллаштириш имконини берди.

Янгийўл, Ғазалкент ва Тошкент консерва заводларида 1971 йил мавсумида помидорларни контейнерда тарасиз транспортировка қилиш жорий этилди.

Делегациямиз аъзолари ва болгариялик мутахассислар прогрессив технологияни жорий қилиш масалалари бўйича консультациялар ўтказиб туриш, бюллетенлар, техника ҳужжатлари, информациялар алмашиб туриш ҳақида келишиб олдилар. Шунга мувофиқ турли хил такомиллашган жараёнларни бевосита жойларда жорий қилиш вақтида бир-бирларига ёрдамлашадилар. Бир корхонанинг илғор тажрибасидан бошқалар ҳам баҳраманд бўлади.

Делегациямиз Димитровградда ҳам бўлди. 1947 йилда барпо этилган бу шаҳар халқ ҳокимияти йилларида Болгария химия саноатининг маркази бўлиб қолди. Бу ерда сут ва нон заводлари ҳам бор. Уларнинг коллективлари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш учун курашмоқдалар. Иккала корхонада моддий рағбатлантириш фондлари бор. Социалистик мусобақа ғолибларини мукофотлашда шу фондлардан фойдаланиляпти.

ТОШКЕНТ-ХАСКОВО

Биз болгариялик пахтакорлар билан учрашувни интизорлик билан кутдик. Чунки, улар ҳам Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган машиналарда ишлашяпти. Болгариялик дўстларимизнинг ютуқлари қувончлидир. Қардош мамлакат пахтакорлари ўзларининг ўзбекистонлик ҳамкасблари ишлара, конструкторларнинг пахта териш машиналари яратиш бўйича келажакда амалга ошириладиган тадбирлари билан қизиқдилар.

Биз шунингдек пахтани қайта ишловчи завод, тўқимачилик фабрикаларида бўлдик. Ҳамма жойда Ўзбекистон заводларида ишлаб чиқарилган станоклар ва машиналар ҳақида яхши гаплар эшитдик.

Биз учун қизиқарли бўлган айрим маъқул ишлар ҳақида гапириб ўтмоқчиман. «Булгарплод» корхоналари сабзавот ва мевалар савдосини жуда яхши ташкил этишган. Кооперативлар (колхозлар) ва совхозларда етиштирилган барча мева ва сабзавот ҳосили «Булгарплод»нинг ихтисослашган ташкилотларига топширилади. «Булгарплод» фақатгина экспорт билан шуғулланмай ихтисослашган магазинлар орқали ички бозорни ҳам мева ва сабзавотлар билан таъминлайди. 70 минг аҳолиси бўлган Хасковода худди шундай магазинлардан 40 дан ортиқроғи ишлаб турибди. Димитровградда эса 30 та магазин бор. Савдони бундай ташкил этиш маҳсулотни тўғри тақсимлаш имконини беради.

Вино заводининг Любимец шаҳрида қайтадан ташкил этилган агро-саноат комплекси раҳбарлари ва аъзолари билан учрашувимиз илиқ ва қувончли бўлди. Юзлаб гектар плантацияларга бир хил навли узумнинг экилганлиги эътиборимизни жалб қилди. Ишкомлари токка ишлов беришни механизациялаш, шунингдек ҳосилни навларига қараб йиғиб олиш, уни қайта ишловчи пунктларга етказиб беришни ҳам механизациялаш имконини беради. Шуни таъкидлаш керакки, бутун Болгариядаги сингари Хасково округининг виночилик заводлари тури кам бўлган бир хил навли винолар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Бу маҳсулот сифатини яхшилаш, технология жараёнларини механизациялаш масалаларини комплекс ҳал қилиш имконини беради. Болгариялик дўстларимизнинг бу соҳадаги тажрибасини ўрганиш ва қўлланиш бизга ҳам катта ёрдам берган бўлур эди.

Биз ўз навбатида ютуқларимиз ҳақида гапириб бердик. «Ташкентвино» комбинати директори И. А. Каримов областимиз виночилик саноатининг муваффақиятлари ҳақида ахборот берди.

...Биз жуда кўп шаҳарларда, ўнлаб корхоналар ва кооперативларда бўлдик. Ҳамма жойда бизни дўстларимиз очиқ чеҳра билан кутиб олдилар. Ўнлаб транспарантларга «Мушкул кунларда ҳам, порлоқ кунларда ҳам биз ҳар доим СССР билан биргамиз» деган сўзлар ёзиб қўйилган.

Қаерда бўлмайлик — фабрика, завод ёки кооператив хўжалиги ишчилар, зиёлилар, хўжалик ва партия раҳбарлари билан учрашмайлик биз ҳамма жойда ишчанлик вазиятини кишиларнинг бардам, яхши кайфиятларини, ўзларининг беш йиллик планларини муваффақиятли бажарилишига бўлган қатъий ишончларини ҳис қилиб турдик.

М. МУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон КП Тошкент область комитети енгил ва озиқ-овқат саноати бўлими мудири.

АТЕИСТ ЛЕКТОРЛАР СЕМИНАРИ

Тошкент области партия комитети томонидан ташкил этилган область атеист-лекторларининг семинари уч кун давом этди.

Семинар қатнашчилари СССР Министрлар Совети ҳузуридаги диний ишлар Советининг Ўзбекистон бўйича вакили вазифасини бажарувчи Н. С. Кривошеевнинг «Совет қонунчилиги дин ҳақида ва унинг бузилишларига қарши кураш», область партия комитети лекторлар группасининг раҳбари Т. Н. Салоҳиддиновнинг «Ҳозирги пайтда СССРда диннинг аҳволи ва унинг ишлаш методлари» ҳақида ўқиган лекцияларини тинглашди.

Шунингдек ТошДУнинг этика, эстетика ва илмий атеизм кафедрасининг мудири, фалсафа фанлари кандидати доцент А. И. Абдусамедов «Илмий ва диний дунёқарашнинг бир-бирига зидлиги», шу кафедра катта ўқитувчиси, фалсафа фанлари кандидати Н. Эгамбердиев «Диний сарқитларнинг сақланиб қолиш сабаблари ва уларни бартараф этиш йўллари» мавзусида доклад қилишди.

Семинар қатнашчилари Республика илмий атеизм уйи ижодий ходимлари билан учрашув ўтказдилар ва Атеизм уйи экспонатлари билан танишдилар. Уларга, шунингдек, қатор илмий-атеистик темадаги кинофильмлар ҳам кўрсатилди.

Ш. МИРАЛИМОВ,
лектор.

КОЛЛЕКТИВ ЖОНКУЯРИ

Махсуд ака Юнусов Турсуматовнинг хонасидан дили хушнуд бўлиб чиқди. У оилавий шароит тақозоси билан касаба союз маҳаллий комитетига моддий ёрдам сўраб, ариза берган эди, илтимоси қондирилди: тўқсон сўм пул беришди.

Слесарь Маҳсуд ака Юнусов «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг кекса ишчиларидан. Шу корхонага кўп меҳнати синган одам. Йиллар давомида ҳаммага ўрнак кўрсатиб ишлаб, обрў-эътибор қозонган. Мана бугун кўпчиликка иши тушиб, бир оғиз илтимоснома ёзган эдики, оқибатсиз қолмади, ёрдам кўрсатишди.

«Узсельхозтехника» район бирлашмаси касаба союз маҳаллий комитети корхонада ишлаб чиқариш ва ишчилар ҳаётига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Бу ерда ишчи ва хизматчиларнинг деярлик ҳаммаси союз аъзосидир. Етти кишидан иборат маҳаллий комитетга ўртоқ Абдуғаффор Турсуматов раислик қилади. У жамоатчилик ишида тажриба орттирган, ишчан, ташкилотчи коммунист.

Маҳаллий комитет бошланғич партия ташкилоти раҳбарлиги ва маъмурият ёрдамида планли равишда иш юритиб, ўзига боғлиқ бўлган ҳамма масалаларни муваффақиятли ҳал этиб келаяпти. Бирлашма ходимлари учун ҳам, ремонт устахонаси ишчилари учун ҳам унумли меҳнат қилишлари, маданий дам олишлари учун ҳар тарафлама қулай шароитлар яратиб берилган.

Коллектив орасида ишлаб чиқариш шартномаси талабларига мувофиқ, илғорларни моддий жиҳатдан рағбатлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

— Комитетимиз,— дейди ўртоқ Турсуматов,— коллектив аъзоларининг қувонч ва ташвишларига ҳамиша шерик. Эҳтиёж сезган кишиларга ўз вақтида моддий ёрдам кўрсатамиз. Шу йилнинг ўзида Махсуд ака, шофер Салоҳ Ўролов ва жаъми йигирма кишига комитет қарорида белгиланган миқдорда пул ёрдами бердик. Ҳозир ишчи-хизматчи хонадонларидан олтмиш процентдан

КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИДАН

кўпроғи ўтин-кўмир билан таъминланди. Саккиз ой мобайнида беш киши касаба союз путёвкаси билан курорт ва санаторийларда дам олишди.

Бирлашма ҳузурида касаба союз йўли билан 2200 дан ортиқ китоб фондига эга бўлган кутубхона, 200 ўринли клуб ташкил этилган. Ёзги ва қишки чойхоналар ишчи ва хизматчилар хизматида. Кейинги йилларда ободончилик соҳасида ҳам бир қатор ишлар амалга оширилди. Корхона территориясида мевали боғлар ва хиёбонлар бунёд этилди.

КПСС Марказий Комитетининг социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш чоралари тўғрисида қабул қилган қароридан кейин маданий, ташкилий, тарбиявий иш услублари янада такомиллаштирилди. Корхонанинг ҳар бир участкасида социалистик мусобақа ва унинг шартлари аниқ белгилаб чиқилди. Бу ўз навбатида ойлик, квартал планларининг муддатидан илгари муваффақиятли бажарилишида муҳим восита бўлаяпти.

Ҳозир бирлашма ремонт устахонаси тўққиз ойлик планни 103,1 процент адо этди. Савдо базаси эса пландан ташқари 273 минг сўмлик товар реализация қилди. Механизациялашган отряд коллективи ўтган тўққиз ой ичидаёқ йиллик маррани эгаллаб, пландан ташқари 5,6 минг сўмлик иш бажарди. Отряд ишчи ва хизматчиларига 200 сўм мукофот ажратилди.

Бирлашма касаба союз маҳаллий комитети меҳнат ветеранларини иззат ва ҳурматини ҳам жойига қўймоқда. Ёши улуғ кишилар тантанали равишда пенсияга узатилаяпти. Ўтган яқин вақт ичида Элдор ака Шарипов, Исмоил ака Иброҳимов, Абдулла ака Мевлюдов каби бир неча отахонлар пенсияга узатилди, уларга эсдалик совғалари топширилди.

Шундай, корхона касаба союзи бирлашма коллективининг катта тарбия мактаби бўлиб, унинг ҳаётида муҳим роль ўйнамоқда.

М. ТУРСУНОВ.
Бўстонлиқ.

ЎҚИТУВЧИ, ДАРСЛИК ВА НАШРИЁТ

Ҳар бир янги дарслик ёки қўлланма катта ижодий меҳнат маҳсули сифатида майдонга келади. Улар дастлаб муаллиф томонидан ёзилади, муҳокамадан ўтади. Ижобий баҳолангач, нашриётга топширилади.

Республикамиздаги «Ўқитувчи» нашриёти, бўлимларида авторлар билан ишлаш яхши йўлга қўйилди. Натижада ҳар томонлама мазмунли, пишиқ ва сифатли қўлланма ва дарсликлар майдонга келди.

Мактабларда ўзбек тили ва адабиёти фанларини ўқитиш методикаси билан боғлиқ қўлланмаларни яратишга ҳам жиддий аҳамият берила бошланди. Бунда, шубҳасиз ўқитувчи авторлар билан ишлаш алоҳида аҳамият касб этди.

Нашриётнинг ўзбек тили ва адабиёти бўлимига тажрибали методист ва адабиётшунос, Ҳолида опа Сулаймонова мудирлик қилади. Унинг шу вазифада ишлай бошлаганига 35 йил бўлди. Бу орада у қанчадан-қанча авторлар билан ишламади, билимга чанқоқ ўқувчиларга қизиқарли дарсликлар тақдим этишда иштирок этмади, дейсиз!

— Ўзбек мактабларида ўқитиш методикасининг қатор томонлари ҳали тўла ишлаб чиқилмаган, — дейди ўртоқ Ҳ. Сулаймонова. — Устига-устак, янги ўқув программаларида янги-янги вазифалар илгари сурилмоқда. Шу сабабли нашриётимиз Ўзбекистон ССР маориф министрлиги, республика педагогика фанлари илмий-текшириш институти ва бошқа педагогик муассасалар билан яқиндан алоқа боғлаган ҳолда иш кўрмоқда. Бу ўринда таниқли методист олимлардан республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи А. Зуннунов, М. Олимхонова ва бошқаларнинг амалий ёрдамини кўрсатиб ўтиш лозим.

Авторларга илмий консультациялар беришда, илғор тажрибаларни ёйишда бу ижодий ҳамкорликнинг фойдаси катта бўлаяпти. Ўқитувчилардан қатор малакали ёш авторлар етишиб чиқмоқдаки, бу бизни беҳад қувонтиради. Чунончи, Қ. Абдуллаева, У. Салоҳиддинов каби тажрибали педагоглар дарслик ва қўлланмалар яратиб, ўқувчиларга танилдилар.

Мактабларнинг биринчи синфлари учун яратилган «Алифбе», «Биринчи синфда она тили дарслари», «Грамматика, имло ва нутқ ўстиришдан тарқатма материаллар», «Бошланғич синф ўқувчиларини ҳуснихатга ўргатиш» каби китоблар педагогик коллективлар томонидан ижобий баҳо олди. Бу хилдаги дарсликлар билан бир қаторда уларни ўқитиш методикаси баён этилган қўлланмалар ҳам бир йўла нашр этилаётир.

Қувончлиси яна шундаки, аксарият авторлар бугунги кунда педагогика фанлари кандидатлари бўлиб етишдилар. Г. Раҳимова, Р. Усмонов, Ф. Бадриев, С. Исматов, К. Жўраевлар шулар жумласидандир.

Бу йил альбом тариқасида Ленин мукофотининг лауреати, севимли шоиримиз Ғафур Ғулом ҳаёти ва ижоди ҳақида А. Зуннуновнинг қўлланмаси тақдим этилди. Ҳозир шу туркумда Навоий, Ойбек, Ҳ. Олимжон, Уйғун сингари улкан сўз санъаткорлари ҳақида ҳам алоҳида-алоҳида альбомлар яратишга киришилди.

Ўқитувчиларга яна бир қатор қўлланмалар ҳадя этилади. «Баёнлар тўпламлари», «Диктантлар тўпламлари», «Иншо»лар босилиб чиқади. Бадиий асар тилини ўрганиш ва она тили дарсларига оид китоблар ҳам ўқитувчилар жавонларидан ўрин олади.

Олий ўқув юртлари студентларига мўлжаллаб босиладиган дарсликлар ҳам анчагина. Яқинда «Форс тили» дарслиги босилиб чиқди. Кўп йиллик меҳнат ва изланиш самараси сифатида тайёрланган бундай китоб ўзбек тилида биринчи бор нашр этилишидир.

Ўқитувчи, дарслик ва нашриёт — Ўқувчиларга тақдим этилаётган китобларнинг босилиб чиқишида ана шу уч фактор асосий ўрин тутади. Бу принцип бундан кейин ҳам «Ўқитувчи» нашриёти фаолиятининг бош омили бўлиб қолиши турган гап.

А. АЛИЕВ.

ҲАЁТ ТАЛАБИ МАВЗУИДА

ДЕҲҚОН ВА БОЗОР

Деҳқон меҳнатини олтин кони очувчи кишилар меҳнатига қиёс қилса бўлади.

Геолог тоғу-тошни кезади, ер қаърида ётган хазинани топиб, инсонга ҳадя қилади. Бу билан у мамнун. Деҳқон ҳам шундай: ер бағрини ағдаради, тупроқни майин қилади, уруғ ташлайди, уни авайлаб ундиради, ниҳолни ардоқлаб парваришлайди, ҳосили билан инсон дастурхонини безайди. Ана шунда унинг қалби қувончга тўлади.

— Росса қовун етиштирибдими? Отасига балли!

— Буни қара, картошкани, тухум саригининг мазасини беради-я!..

— Овқатинг мазалиқ бўлибди, десам, сабзавот тушибдида! Ҳа, деҳқонларимиз омон бўлишсин!

Эшитаяпсизми, бу бир киши, ўн киши, юз киши, минг кишининг эмас, миллионлаб кишиларнинг дил ташаккури, деҳқонлар шаънига айтилган раҳматнома!

Деҳқон қишлик-қировлик кунларда ҳам тиним билмайди. Ойнали ромлар тагида кўчат ундириб, кўклам, ёз ғамини ейди. Саратонда офтобда куйиб, маржон-маржон тер тўкади, ҳосил тезроқ етилсин, шаҳарликлар мунтазир бўлиб қолишмасин—дейди,—у. Деҳқон шу маҳсулоти билан тирикчилиги ўтишини яхши билади, албатта. Лекин, харидор олдида бир кило-икки килонинг юзига бориб, тортишиб ўтирмайди. «Олаверинг, баракасини берсин», дейди. Деҳқон бозорда ҳамиша шошилиб туради: сув тарамоқчи, кечаги қолган тўрт ариқ экинни чопиқдан чиқариб қўймоқчи, чуқурдаги гўнгни қаторларга ташламоқчи...

Деҳқоннинг доимо шошиб туриши баъзи бировларга қўл келади. Деҳқон бозорга олиб келган молининг нархини қанча пасайтирса, анавилар, яъни, олиб-сотарлар «ундай экан, бундай экан» деб нархини яна бир баҳя пасайтиради. «Тупроқ, чанг, хас-хусга», деб яна бир қисмини чегиртириб ташлайди. Худди ўша молни, ҳозиргина деҳқон олдида «мазаси йўқ экан, майли шошиб турган бўлсангиз, олиб қолақолай», деган молни жойидан бир қарич ҳам жилдирмай, ҳали деҳқон кетишга улгирмаёқ, «келинг, молнинг сараси бизда» деб икки бараварига (инсофли» бўлса агар, баъзида уч бараварига) боплаб пуллайди.

Хўш, бу кимга фойда-ю, кимга зиён? Ахир, деҳқон ўз маҳсулотини бозорга олиб келаётганда қиммат баҳога пуллайман, деб келмаган эди-ю. У «Шаҳарликлар баҳра олишсин, бола-чақаси билан кенг-мўл таъминланиб яшасин, бизга раҳмат айтса бўлди», деб келган эди. Ҳозир нима бўляпти? Деҳқоннинг шошилиб турганидан фойдаланган олиб—сотар ундан ўн тийинга олиб, ўнбеш тийинга пулламоқда. Агар деҳқон шу молини ўн икки тийинга сотса, икки тийин фойда қиладими? Ҳа ана, балли, олувчи эса уч тийинни тежаб қолади. Шундай қилиш мумкин эмасми? Мумкин! Қандай йўл билан?

Бу савол Собиржон Валиевни, бозор соҳасида ишлаганига мана ўттиз йилча бўлиб қолди, ҳаммавақт қизиқтириб ва ўйлантириб келади. У бозорда қандай лавозимда ишламаган бўлсин, деҳқон билан хушмуомалада, унга йўлни равон қилиб қўяди, молининг тезроқ сотилишига ёрдамлашади, транспортданми, бир кун, ярим кун қоладиган бўлса жойданми, кўмаклашади. Олиб сотарларнинг қанот ёзишига йўл қўймайди. Бозор нархини пуфлаб ошириб юборадиганларнинг танобини тортиб қўяди.

Собиржон ака яқинда қардош республикалардан бирига бориб жуда хурсанд бўлиб қайтди. Молдавияда. айниқса Кишиневда бўлганда, худди у ўйлаб юрган ва ҳозиргача жумбоқ бўлиб келаётган бозор савдоси қандай амалга оширилаётганлигидан жуда мамнун бўлди.

Маълумки, йилнинг ҳамма фаслида деҳқоннинг иши тиғиз бўлади: сабзавот, мева, сут-қатиғини тезроқ сотиб кетиш ҳаракатида туради. Агар шу молни бозор қошида ташкил этилган махсус ташкилот кўтарасига сотиб олса ёки шу ташкилот автомашиналар билан таъминланган бўлиб, қишлоқ хўжалик молларини ўша ернинг ўзида сотиб олишни ташкил этса деҳқон кунлаб, ҳафталаб бозорда уриниб юрмас эди. Масалани ҳал қилишда шу жиҳатдан Молдавия республикасида амалга оширилаётган тадбирлар ибратлидир.

Собиржон Валиев ҳикоя қилади:

— Биз махсус командировка билан Кишиневга бордик. У ерда, бозорларда савдонинг ташкил этилиши йўллари билан танишдик. Масалан, қишлоқдан келтирилган ёки ўша ерда тайёрлаб қўйилган маҳсулот картошка, сабзавот, мева, чева, гўшт коммерция йўли билан, яъни бозор харажатлари, сарф-харажатлар чегириб ташлангач, колхозчидан сотиб олинади. Бундан колхозчи хурсанд, чунки у манфаатдор: молни олиб бориш тушириш, ташиш, тош-торози олиб келиш, патта пули тўлаш—буларнинг ҳаммасидан ҳоли. Энг муҳими — вақти тежоғлик. Колхозчи молини узоқдан олиб келган ёки улгуржисига сотиб олган бозор ҳам зарар кўрмайди, аксинча фойда кўради.

Хўш, бизнинг шароитда бозорларда коммерция савдосини ташкил этиш учун ҳозирги пайтда имконият, шароит борми? Очиғини айтиш керак, ишни шу зайлда олиб боришга ҳозирча бизда имконият йўқ. Бунинг учун қатор тадбир-чоралар кўришимиз зарур. Биз Кишиневда, умуман Молдавияда, бозорда коммерция савдоси қандай ташкил этилганини, бизда ҳам шундай усулга ўтиш учун нималар қилиш зарурлигини батафсил баён қилиб, республика Савдо министрлигига ҳисобот доклад ёзиб бердик. Ишончимиз комилки, 1972 йилнинг биринчи, иккинчи кварталлардан бошлаб шу прогрессив усул бизда ҳам жорий этила бошланади.

Бундай қараганда, бозорга одамлар келиб кетяпти, савдо бўляпти, планлар тўляпти, раҳматномалар олиняпти. Бемалол хотиржам бўлиб юрилаверса бўлади. Йўқ, Собиржон Валиев ўз вазифасини, бурчини фақат шулардан иборат деб ўйламайди. Колхоз бозорлари шундай имкониятларга, шароитларга эга бўлсаки, у ерда қишин-ёзин одамларга зарур маҳсулот етарли, хилма-хил, кўнгилдагидек сифатли бўлса! Нега куз тушиши, айниқса, қиш кунлари бодринг, помидор, ҳар турли фойдали кўкатлар ё камайиб қолади, ёки кўпинча етарли бўлмайди? Нима, теплица хўжаликлари йил сайин кенгайиб, ривожланиб бораётган ҳозирги пайтда кўк пиёз, редиска, укроп, кашнич, петрушка, селдирини исталган миқдорда етиштириш мумкин эмасми? Ахир, бу экинлар теплицаларда асосий экин-бодринг, помидор экилмайдиган, йўлкалар ёнида, пушталар чеккасида ҳам ўсаверади-ку!

Бозорда йил бўйи савдо қиладиган резаворчилар бор. Улар бир парча жойда ўстирган шу маҳсулотлари билан рўзғор тебратадилар. Нима учун ҳамма имкониятга, айниқса полиэтилен пленкаларига эга бўлган колхозларда бунга етарли аҳамият берилмайди?

Бу йил кузда, ҳатто декабрь ойида ҳам бозорга колхозлардан бодринг, помидор келиб турди. Буни Собиржон Валиев олдинига яхши тушунолмади. Суриштириб кўрса, Калинин районидаги жуда кўп хўжаликлар полиэтилен пленкаларидан ишком шаклида қуёш иссиғи билан қизийдиган теплицалар ташкил этиб, жуда оз харажат билан кўп маҳсулот етиштиришга киришган эканлар. Қандай яхши, бу мўл-кўлчилик сари қўйилган яна бир дадил қадам эмасми?

Бундай тажрибани ҳамма катта шаҳар атрофидаги колхоз, совхозларда ривожлантириш айни муддао. Ахир, республикамизда етти-саккиз ой, (бу йил ҳатто тўққиз ой) қуёшли кун бўлиб туради.

Собиржон ака яна бир тадбирни амалга ошириш ҳақида қайғуряпти. Қишлоқ хўжалик моллари билан йилнинг ҳамма фаслида тинимсиз савдо қилувчи фирма магазинлари бор. Агар, Тошкентдаги ҳар бир бозор қошида шундай магазинлар ташкил этилса-ю, уларда маҳсулот турларининг барчаси етарли миқдорда бўлишига алоҳида эътибор берилса, дадил айтиш мумкинки, олибсотарларнинг бозори касод бўлиб, бозор ишлари жуда ҳам осонлашиб қоларди. Энг муҳими — халқимиз мамнун бўларди. Фирма магазинлар албатта технологик қулайликларга, қишда нормал иссиқликда маҳсулот сақлайдиган, ёзда ачиш, чириш, бузилишдан сақлайдиган совутувчи установкаларга эга бўлиши мақсадга мувофиқдир.

— Биз ҳамма вақт, — дейди Собиржон ака, — давлат савдосини биринчи ўринга қўйишимиз керак. Кооператив савдоси уни босиб кетмасин. Биз Кишиневда ва Киев шаҳарларида давлат сабзавот дўконларида петрушкадан тортиб, бодринг, помидоргача кўплаб сотилаётган фирма магазинларни кўрдик.

Чилонзор районидаги «Фарҳод» колхоз бозорининг директори Собиржон Валиев билан шулар тўғрисида суҳбатлашиб ўтирганимизда у қўшимча қилди:

— Партия ва ҳукуматимиз колхоз бозорлари ишини тубдан яхшилаш тўғрисида қатор тадбирларни амалга ошириб келмоқда. Мана шу «Фарҳод» бозори Тошкентда ер қимирлашдан кейин шошилинч қурилган эди. Аҳоли сонининг ортиб бораётганлиги сабабли бозор ҳозир кичик бўлиб қолди. Замонавий қулайликларга эга бўлган катта бозорни қуришга қарор қилинди. Унинг проекти тайёр. Бизнингча, янги йилнинг дастлабки ойларидан бошлаб қурилиш ишлари бошланиб кетса керак.

— Ана ўшанда юқорида айтилган ишлар амалга оширилар эканда! — деймиз.

— Ҳа, албатта, янги бозорда ишлар ҳам янгичасига бўлади, — дейди Собиржон ака.

Эллик йиллик умрининг ўттиз йилдан кўпроғини бозор ишида ўтказаётган Собиржон ака ҳақиқатан ҳам деҳқон эҳтиёжини. унинг назарида бозор қандай бўлиши кераклигини яхши билади. Шу сабабдан бўлса керак, ҳамма вақт у деҳқонга, бозорга мўл-кўлчилик, ҳусн киритувчи ҳақиқий меҳнаткаш инсонга қайишиб келади.

— Деҳқон бозордан мамнун бўлса бугун кечагига, эртага бугунгига қараганда тўкин-сочинлик бўлади, асл мақсадимиз — халқни тўла-тўкис таъминлашга эришган бўламиз, — дейди Собиржон Валиев.

Шаҳарлик меҳнаткашларнинг, фидокор деҳқонларимиз манфаатини кўзлаб айтилган бу фикрга қўшилмай иложимиз йўқ.

С. МАҲКАМОВ.

ТОШКЕНТ МЕТРОСИНИНГ БУНЁДКОРЛАРИ

ТОШКЕНТ метрополитени қурилишида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилаётган азаматлар беҳисоб. Кўтаргич кран машинисти (юқорида) С. Егорова, кранчи А. Кисилева шулар жумласидандир. Оташқалб аёллар топшириқни ортиғи билан бажаришлари туфайли «Главтоннельметрострой»да ҳурмат-эътибор қозонишган.

Н. МЕЛАМЕД чизган расмлар.

ҚУЁНЧИЛИК ФЕРМАЛАРИ

Ўзбекистоннинг колхоз ва совхозларида янги, иқтисодий жиҳатдан фойдали қуёнчилик соҳаси тез ривож топиб бормоқда. Қуёнчилик фермалари қуриш юзасидан 1971—1972 йилларга мўлжалланган план барвақт бажарилди. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрлигида ЎзТАГ мухбирига маълум қилишларича, хўжаликларда 292 та қуёнчилик фермаси вужудга келтирилган. Масалан, Тошкент областида 56 та қуёнчилик фермаси ишлаб турибди. Оққўрғон районининг ўзидагина 19 та колхозда қуёнчилик фермаси бор. Ҳозир механизациялаштирилган йирик фермаларнинг лойиҳалари тайёрланяпти. Келаси йили Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози билан Юқори Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхозда дастлабки шундай гўшт ва мўйна фабрикалари қурила бошланади.

Тўққизинчи беш йилликнинг охирига бориб, республикадаги хўжаликларнинг фермаларида юз мингта зотли қуён бўлади. Қуён саноат кўламида етиштирилади. Қуёнларни овқатлантириш, суғориш, қуёнхоналарни супириб-сидириш, шамоллатиш каби ҳамма процесслар автоматлаштирилади.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЯХОБ СУВИ БЕРИШ ВА ШЎР ЮВИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 4 ЯНВАРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Оҳангарон	142,4
Бўстонлиқ	141,0
Бекобод	136,6
Бўка	102,5
Оққўрғон	100,0
Янгийўл	94,6
Оржоникидзе	85,0
Калинин	79,4
Ўрта Чирчиқ	62,1
Юқори Чирчиқ	46,9
Область бўйича	88,8
ШЎР ЮВИШ	
Бўка	80,9
Бекобод	31,9
Область бўйича	42,5

СИГИРЛАРДАН КЎП СУТ СОҒИБ ОЛАМИЗ

Ҳозир йилнинг ўтган даври ичида қилинган ишларни ҳисоблаб, келгусида қандай натижаларга эришилмоғи чамалаб кўрилмоқда. Натижа ёмон эмас: чорвадорларимизнинг фидокорона меҳнатлари туфайли тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили муваффақиятли якунланди, деб айта оламиз.

Аввало, колхозимизда қорамоллар туёғи ошиғи билан бажарилди. Бизда планга мувофиқ 530 бош қорамол бўлиши керак. Ҳозир қўлимизда 541 бош қорамол, жумладан 230 ўрнига 232 бош соғин сигир бор.

Чорва маҳсулотлари етиштириш планининг бажарилиши ҳам чакки эмас. Масалан, ўтган йили ҳар бир сигирдан 2800 литрдан сут соғилиши зарур эди. Ҳақиқатда эса 3000 литрданга яқин сут соғилди. 1971 йилда жами 560 тонна сут олиш мўлжалланган эди. Бу планни ортиғи билан адо этдик. Умуман давлатга 666 тонна сут сотамиз деб оширилган социалистик мажбурият олгандик, Сўзимизнинг устидан чиқдик. Бу ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 2950 литрданга етказилди, бултургига нисбатан 80 тонна кўпроқ сут ишлаб чиқарилди. давлатга 95 тонна кўп сут сотилди, деган сўз.

Чорвадорларимизнинг бу йилги яхши ишларидан бири соғиб олинган сутнинг ёғлилик даражасини оширишга эришишдан иборат бўлди. Норма бўйича топширилган сутнинг ёғлиқлиги 3,8 процент бўлмоғи керак. Аввалги йили ёғлилик 3,7 процентдан ошмади. Шунинг учун топширилган сутдан 22 тонна чегириб ташланди. 1971 йили эса сутнинг ёғлилик даражаси 3,9 ва 4 процентдан кам бўлмади. Бу муҳим кўрсаткичдир.

Колхозимиз чорвадорлари қишловга ҳамма тайёргарликни кўриб қўйдилар. 2700 тонна силос бостирилди, 700 тонна дағал хашак, 100 тонна сенаж, 500 тонна хашаки лавлаги, 100 тонна сомон тайёрланди. Бу ўтган йилгидан 500 тонна силос, 100 тонна хашак, 100 тонна сенаж, 200 тонна лавлаги кўп.

Чорвачиликни ривожлантиришда ҳалол ва фидокорона меҳнат қилаётган кишиларимиз кўп. Бизда сут соғиш планини бажармаган соғувчи йўқ. Уларнинг ҳаммаси бир-биридан яхши, меҳнаткаш. Шакар Примова, Хожия Алимова, Мавжуда Қодирова, Турди Қодирова, Муслима Шилинкова, Тошпўлат Муҳамедов, Марҳамат Хаитова сингари ажойиб молбоқарларимизнинг номларини ҳурмат билан тилга оламиз.

Гапнинг очиғи, ҳали бизда сут соғиб олиш механизациялашмаган. Бу камчиликни бартараф этиш, чорвачиликда илғор усулларни жорий қилиш учун 220 бошга мўлжалланган янги, комплекс механизациялашган сигирхона қуриб битказилди, ҳадемай фойдаланишга топширилади.

Биз янги сигирхонада касалликка чалинмаган соғлом сигирлар бўлишини таъминлаш учун ҳозир 90 бош ғунажинни боқаяпмиз.

Келгусида бизда ҳам механизациялашган молхона вужудга келади. Ҳозир шунинг учун зарур тайёргарлик ишларини олиб бораяпмиз.

Н. ЛУЧНИКОВ,
Калинин районидаги Калинин номли колхознинг ферма мудири.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ҚУРИЛИШНИ КИМ БОШЛАЙДИ?

Мактабимизда 1300 ўқувчи таълим олади. Лекин ана шу ўқувчиларнинг нормал билим олишлари учун синф хоналари, махсус кабинетлар учун хоналар етишмайди.

«Правда» колхозининг правлениеси раҳбарлари шуни ҳисобга олиб, синф хоналарини кўпайтириш, дарсларни бир сменага кўчириш учун мактаб қурилиш ишларига 20 минг сўм маблағ ажратди. Шу пулга керакли қурилиш материалларини келтириб беришди.

Материал келгач колхозлараро қурилиш ташкилотининг усталари иш бошлашди. Янги бўлажак синф хоналари учун фундамент ётқизилиб 2-3 кун ишлашган бўлишди. Шу-шу мактабдаги майдонда колхоз келтириб берган материаллар тайёртуришга қарамай, қурувчилар кетиб қолишди.

«Қолган ишга қор ёғар» дегандаридек, ёзнинг илиқ-иссиқ кунлари ўтиб, ёғингарчилик ҳам бошланиб кетди. Қурувчилар қурилишни 1971 йили туғаллаймиз, дейишган эди. 1972 йил ҳам кирди. Аммо, қурувчилардан дарак йўқ. Энди бинони ким қуради?

Мактаб коллективи номидан
Р. ИНОҒОМОВА.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ва Германия Демократик Республикаси атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида актив ҳамкорлик қилиб келмоқдалар. Суратда: Россендорфдаги ядро тадқиқотлари марказий институтида Ленинград электрофизика аппаратуралари институтида тайёрланган тандем генераторини созлаш пайти.

АДН-ТАСС фотоси.

ВЕНГРИЯ ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгрия Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат саноати министри И. Димень «Непсава» газетасига шуни маълум қилдики, Венгрияда 1971 йилда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши 1970 йилга нисбатан салкам тўққиз процент кўпайди.

Дон экинлари етиштиришда айниқса яхши натижаларга эришилди. Буғдойнинг ўртача ҳосили гектар бошига 30,7 центнер, маккажўхори ҳосили эса 35 центнер бўлди. Ўтган йили 1970 йилга нисбатан 200 минг тонна кўп чўчқа гўшти харид қилинди.

Янги йилда, деб таъкидлади министр, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши 1971 йилга нисбатан 2-3 процент ортади, озиқ-овқат саноати маҳсулотини ишлаб чиқариш эса 5-6 процент кўпаяди.

ДЎСТОНА МУНОСАБАТЛАР МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

ЛАОС, 3 январь. (ТАСС). «Санди пост» газетаси бу ерда ўтказилаётган совет тўқимачилик машина-ускуналари виставкасига бағишланган мақоласида бундай деб ёзади: «Индустрлаштиришга катта эътибор бераётган Нигерия саноатининг қарор топишига ҳисса қўшиб келаётганлиги учун СССРдан ҳамиша миннатдор бўлиб қолади». Виставкага қўйилган станоклар, деб таъкидлайди газета, томошабинларни қойил қолдирмоқда ва В. И. Ленининг улуғвор ғояларини амалга ошириш ишида совет халқи катта муваффақиятларга эришганлигидан яққол далолат бермоқда. Ленин таълимотининг амалга оширилганлиги, деб таъкидлайди «Санди пост» газетаси, бир вақтлар қолоқ бўлган мамлакатни жаҳоннинг илғор давлатига айлантириш имконини берди.

Газета ташкил қилинган виставка Нигерия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги мавжуд дўстона муносабатларнинг янада мустаҳкамланишига хизмат қилади, деб ишонч билдиради.

СОЦИАЛИСТИК РИВОЖЛАНИШ ЙЎЛИДАН

МОГАДИШО, Сомали социалистик ривожланиш йўлини танлаб олди, чунки бу йўл кўпчилик халқ манфаатларига мос бўлиб тушади, деди Сомали Демократик Республикаси Олий революцион Кенгаши президентининг ўринбосари Ҳусайн Кулиме Афрах. Бизнинг мақсадимиз, деди Олий революцион Кенгаш президентининг ўринбосари, бутун халқнинг турмуш даражасини оширишдан ва халқ оммасини озодликка чиқаришдан иборатдир.

ИСФАХОННИНГ БИРИНЧИ ЧЎЯНИ

ТЕҲРОН, 3 январь. ТАСС мухбири **В. Полонский** хабар беради:

Исфахон металлургия заводининг биринчи домнаси қатъий график бўйича ҳар 4 соатда 300 тонна чўян бермоқда, деб ёзади бугун «Кейхон» газетаси.

Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилаётган ушбу заводнинг домна печи янги йил арафасида биринчи ишбоп чўян берди.

1968 йилнинг октябридан бери ёнма-ён туриб меҳнат қилган совет ва эрон мутахассислари жуда катта иш қилдилар: Исфахон яқинидаги Тошлоқ чўлда катта металлургия заводи қурилди. Совет геологлари ва лойиҳачилари Бафк районида каттагина темир руда запасларини излаб топиш ва замонавий кон яратишда эронликларга ёрдам бердилар. 200 минг тоннадан зиёд биринчи даражали темир руда қазиб чиқарилди. Кермон, Зоранд ва мамлакатнинг бошқа бир қанча районларида кўмир шахталари қурилиб, улардан муваффақиятли фойдаланилмоқда. Бу шахталар металлургия заводини коксланадиган кўмир билан таъминлаб турибди.

Эронда саноатбоп руда ва коксланадиган кўмир йўқ, деб даъво қилган ғарблик мутахассислар уялиб қолдилар. 700 километрдан зиёд узунликда темир йўл ўтказилди. Бу йўл хом ашё базасини завод билан боғлайди. Шунингдек малакали ишчи кадрлар тайёрланди.

Завод қурилиши Исфахон вилоятининг экономикасини анча ўзгартиради ва саноатнинг кўпгина янги корхоналари ва соҳаларини вужудга келтиради.

ВАШИНГТОНДА УРУШГА ҚАРШИ НАМОЙИШ

ВАШИНГТОН, 3 январь. (ТАСС). Янги йилнинг биринчи куни АҚШ пойтахтида урушга қарши намойиш бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги агрессияси давом этаётганлигига, Ҳинди-Хитой мамлакатлари ваҳшиёна бомбардимон қилинаётганига қарши норозилик билдириб, Оқ Уйга кириш йўлини тўсиб олдилар.

Намойишчилар йўловчиларга варақалар тарқатишди. Бу варақаларда АҚШ авиациясининг яқинда ВДРни бомбардимон қилганлиги ғазаб билан қораланган.

Намойиш қатнашчилари шуни айтишдики, урушга қарши бу ҳаракатлар АҚШнинг Шарқи-жанубий Осиёдаги агрессияси батамом тўхтатилмагунча, Ҳинди-Хитойдаги Америка солдатлари батамом олиб чиқиб кетилмагунча давом эттирилаверади.

ПОКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ БАЁНОТИ

КАРОЧИ, 3 январь. (ТАСС). Покистон президенти Зулфиқор Али Бхутто бугун Карочида ўтказилган митингда нутқ сўзлаб, халқ иттифоқининг раҳбари Мужибур Раҳмон қамоқдан ҳеч қандай шартсиз озод қилинади, деди.

КУЧЛИ НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон пойтахтида АҚШ авиацияси Вьетнам Демократик Республикаси территориясини ваҳшиёна бомбардимон қилаётганлигига қарши кучли норозилик намойиши бўлиб ўтди. Бутун Ҳиндистон касаба союзлари конгресси ташкил этган намойиш қатнашчилари Америка империализмининг Осиёдаги агрессиясини кескин қораладилар ҳамда АҚШнинг ва малайларининг ҳамма қўшинларини Ҳинди-Хитойдан дарҳол олиб чиқиб кетишни талаб қилдилар.

БУЮК БРИТАНИЯНИНГ ЛИВИЯГА ҚАРШИ ЧОРАЛАРИ

ЛОНДОН, 3 январь. (ТАСС). Матбуот хабарларидан маълум бўлишича, Ливия ҳукумати «Бритиш петролеум» нефть концернининг мулкини давлат ихтиёрига олган, бунга жавобан Буюк Британия ҳукумати Ливияга қарши чоралар кўришга уринмоқда. «Таймс» газетасининг хабарига кўра, Англия ҳукумати бир қанча давлатларга мурожаат қилиб, илгари «Бритиш петролеум» тасарруф қилиб келган Ливия конларида қазиб олинган нефтни сотиб олмаганлар, деб уларни «огоҳлантирган».

ҲИНДИСТОН территориясида ўзларига вақтинча бошпана топган Шарқий покистонлик қочоқлардан бир қисми ўз ватанига қайтиб келди. Суратда: ўз юртига қайтаётган Шарқий покистонлик қочоқлар.

КАМЕР ПРЕСС-ТАСС фотоси

Ватанпарварларнинг зарбалари

НЬЮ-ЙОРК, Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Жанубий Вьетнамдаги энг йирик ҳарбий ҳаво кучлари базаларидан бири бўлган Данангдаги Америка ҳарбий базасини бугун ракета ва тўплардан ўққа тутдилар. Ўққа тутиш натижасида, деб эшиттирди АП агентлиги Сайгондан олинган хабарда, бир неча самолёт ва базанинг турли объектлари шикастлантирилган.

Ҳукумат назоратига олинди

РАНГУН, 3 январь. (ТАСС). Бирма ҳукумати 69 та саноат корхонасини ўз назорати остига олди.

НАБ агентлигининг хабарига кўра, булар орасида 7 та тўқимачилик корхонаси, 45 та озиқ-овқат корхонаси, 8 та химия заводи, 3 та металлургия заводи, 1 та машинасозлик заводи ва 5 та бошқа корхона бор.

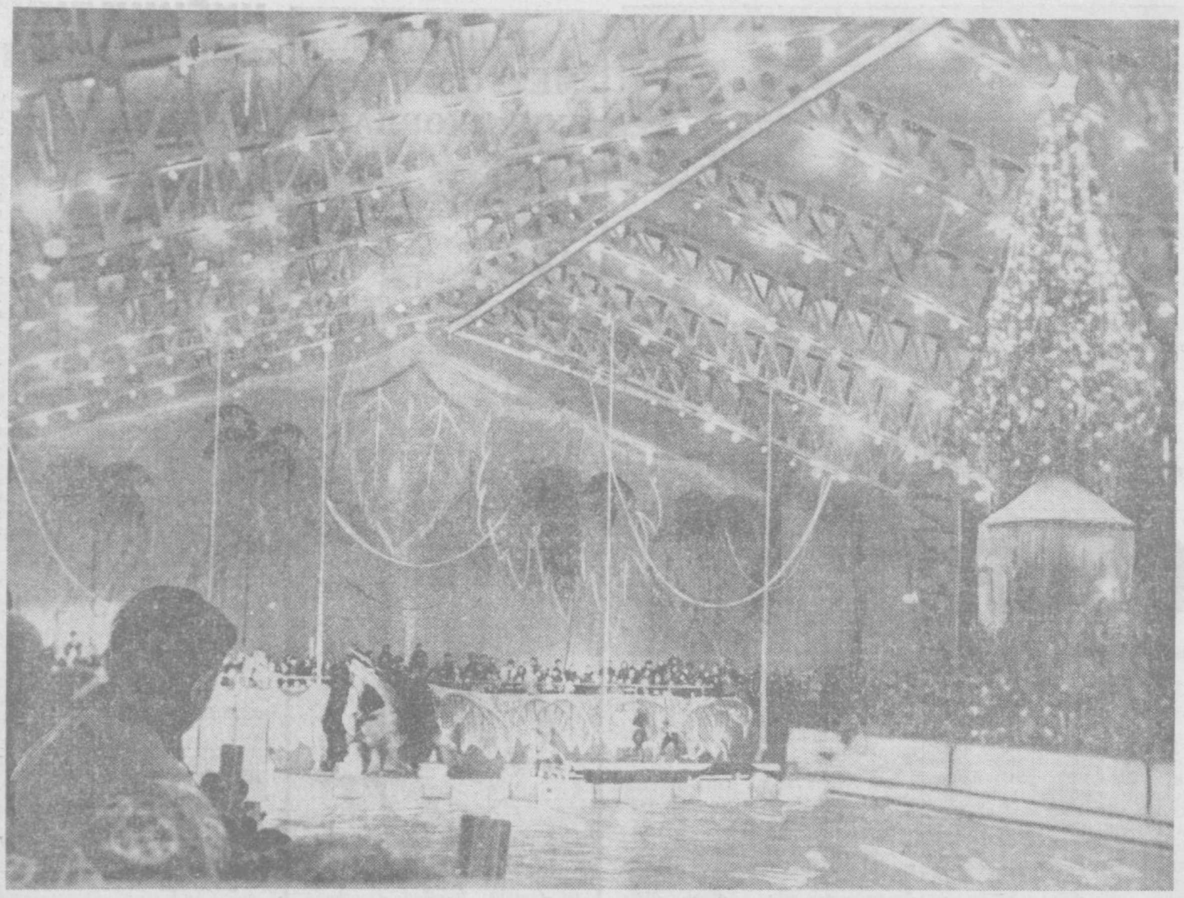

АРЧА АТРОФИДА

▲ ТОШКЕНТДАГИ сув спортисаройида кичкинтойлар учун қизиқарли томошалар кўрсатилмоқда. Сув устида ўрнатилган арча атрофида минг-минглаб ҳамшаҳарларимиз кўнгилли дам олмоқдалар. Бу ерда улар ўзларининг севимли китобларидаги қаҳрамонлари: доктор Айболит, Буратино, Шум бола ва бошқаларнинг қизиқарли тақдири ҳақида театрлаштирилган томошани ҳаяжонланиб кузатмоқдалар. Айни чоқда сувга сакровчилар ўз маҳоратларини намойиш этмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

▲ Бу учрашув СССРнинг энг шимолидаги давлат чегараси участкасида бўлиб ўтди. Қорбобо кичик сержантлар Николай Хабаров ва Анатолий Новиковдан иборат чегара нарядини янги йил билан табрикламоқда.

С. Майстерман фотоси,

„ОҚАР СУВЛАР“

ТЕАТР

Адабиётимизда, театр ва кино санъатимизда худбинликни санъаткорона фош этган асарлар оз. Шу сабабли бундай асарларга эҳтиёж катта. Худбинликнинг энг хавфли иллатларданлиги, одамни баъзан фожиий ҳолларга ҳам олиб келиши сир эмас. Ўзбек давлат «Ёш гвардия» драма театрининг Ўлмас Умарбеков пьесаси асосида саҳналаштирган «Оқар сувлар» спектаклида айрим замондошларимиздаги шу иллат нишонга олинади. Худбинликка мубтало бўлган шахс шундай вазиятга олиб кириладики, натижада, у, нимага қобилу нимага ноқобиллигини амалда — драматик ҳаракатда кўрсатиб, ўзини ўзи фош этади.

Шу муносабат билан юз берадиган Гулчеҳра фожиасида, фожиа оқибатидаги характерлар психологимизда худбинлик энг зарарли мараз сифатида индивидуаллашиб юз кўрсатади. Дарвоқе Комил (ролда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Тўғон Режаматов ўйнайди).— худбин бўлмаса, дўстини халокатдан сақлаб қололмасмиди? Худбинлиги, номардлиги туфайли, сувга чўкиб кетаётган дўстига ёрдам қўлини чўзмади. Ўша чўкаётган шахснинг ўн гулидан бир гули очилмаганлигини, инсоний сифатларини тасаввур қилинг, ўлими қанчалар даҳшат, қанчалар ачинарли... Ўлимига бош сабабчи омил — худбинлик — қанчалар ёмон, қанчалар офат... Медицина институтини эндигина тамомлаб, хизматга йўлланма олиш олдида. Бахтини халол меҳнатдан топиш, ҳақиқий шифокор бўлиш истагида ёнаяпти. Ноёб тилакларга тўлиқ қалби, истиқбол шавқи билан йўғрилган руҳи, орзулари ушалишига ишонч кайфияти эртасидан кўп яхши ишлар кутишимизга башорат. Шу кайфиятдаги, ҳаётий заминдаги романтик ҳолати, одам танлашдаги ақли, заковати, маънавий бойлиги билан ўзига меҳримизни уйғотади (Гулчеҳрадаги бу ҳолларни артист Малика Иброҳимова жуда яхши очиб беради). Шу важдан, у, дарёга тойиб кетиб ғарқ бўлаётганида ҳаддан зиёд қайғурамиз, ҳаяжонланамиз. Шунда Комил — Тўғон ҳам худди биздагидай ҳолатда-ю аммо, ҳалокат ёқасидагига ёрдам қўлини узатмайди, ўзини ўйлайди; сувга ўзимни отсам, ўзим ҳам чўкиб кетишим мумкин-ку, деган хаёлга боради. Дарвоқе, чўкаётганни сувдан олиб чиқишнинг ўзи бўлмайди. Ҳалоскорига жон ҳолатда ёпишиб, ўзи билан бирга ҳалоскорини ҳам ҳалок этиши мумкин. Ўз манфаатидан ўзгалар манфаатини устун қўядиган мард эса, шу пайтда буни ўйламайди. Ёрдамга шошилиб, ўзини сувга отади. Аммо, Комил бундайлардан эмас, айни чоғда бағри тошлардан ҳам эмас. Одамийлик ҳиссидан оз бўлса-да, бор унда. Шу онда ундаги шу ҳис билан худбинлик туйғуси ўз-аро тўқнашиб олишади. Буларнинг биринчиси уни ҳалоскорликка ундайди, иккинчиси эса, ўзгани деб ҳаётингни хавф остида қолдирасанми дейди. Бу қарама-қарши фикрларнинг қайси бирига амал қилишини билолмай, у, онгида психологик курашни кечиради. Буни ҳаяжонли сўзсиз ҳолатларда, сувга дам ташланмоқчи бўлиб чопиб бориши, дам орқага қайтишида, қатъий бир қарорга келолмай жим туриб қолишида артист жуда яхши очиб беради. Ниҳоят, онгдаги олишувларда ҳалиги икки тушунчанинг иккинчиси ғолиб чиқди. Лекин Комил ҳамон хотиржам ҳам эмас. Негаки, юз бераётган фожиада айбдорлиги очилиб қолиши мумкин. Шунда унинг эҳтиёткорлиги, айбини ёпишга усталиги жонига оро киради. Шу сабабдан, юз берган фожиада ундан шубҳаланмайдилар-у бироқ, бу масалада у гуноҳини ўзи кечиролмай, ўзи билан ўзи руҳий олишишда давом этади, ўша фожиий ҳол хаёлидан нари кетмай, кўксини тирнайди, қалбини ўртайди. Шунга қарамай, ўзини шу ҳолга солган худбинлик касалидан узоқ вақт қутилолмай, бу касалликнинг янги-янги белгиларини кўрсатиб туради. Бу, табиий. Ўрганган кўнгил ўртанса, қўймайди-да!... Худбинлик касаллиги бир-икки дори-дармон билан дарҳол барҳам топадиган хасталиклардан эмас. Бунинг учун узоқ муддатли жиддий даволаниш керак бўлади. Агар Комил ўша бир қилмиши туфайли юз берган ўша ҳодиса таъсирида худбинликдан қутилса, бадиий сохталикка йўл қўйилган бўларди. Шунга кўра, автор ва режиссёр масалани шундай ҳал қилмай, муаммони бутун мураккабликлари билан кўрсатади-да, уни ўша мураккабликларига хос йўллардан бориб ечади. Буни Комилнинг олдинги қилғилигидан кейин ҳам ҳамма масалада фақат ўзини дейишда давом этиши, ўзини деб, вабо гумон қилинган районга бормаслиги, хотини эркини топтамоқчи бўлиши, дўстини айбсиз айбдор қилиб қўйиши каби ҳолларда хис этамиз. Характер мантиқидан келиб чиқадиган бу ҳолларни Ғафур (арт. Т. Содиқов) ва Рустам (арт. К. Насриддинов) индивидуал белгиларига хос йўлда фош этиб, Комилни конфликтли ситуацияларга олиб кирадилар. Бундай ситуацияларда дўстларининг дўст сифатида ачитиб гапириши, танқиди, танбеҳи таъсирида, Гулчеҳра фожиаси таъсирида Комилда конфликтли ҳолатлар, драматик коллизиялар ҳукм суради: ким эди-ю ким бўлди, қай ҳолда эди-ю қай ҳолга тушди?.. Севиб ардоғлаганини ўлимдан қутқармади. Қизининг доғи ҳасратида онаизор ўлди. Унинг ҳолидан хабар олмади... Булар худбинлик оқибатлари эмасми? Худбинлиги касофатидан дўстининг айбсиз айбдор бўлиб қамалишига сабабчи бўлмадими? Худбинлиги касофатидан хотинидан, дўстларидан жудо бўлмадими?.. Ўйлар, ўйлар... Нақадар даҳшатли ўйлар... Ана, ўйларида — виждон судида Комил қанчалар азобланяпти. Судда марҳума жонланади; чўкаётганида қирғоққа талпиниб, уни кўрганлигини, қутқаринг,— деб нола, фиғонлар қилганлигини айтиб, уни қотилликда айблайди. Виждон судида уни дўстлари ҳам қоралайди. Қанчалар таъсирли. Бу, артистлар маҳорати туфайлигина эмас, саҳнани безаганлар, рўй бераётган романтик ҳодисага мос нур бериб турганлар санъати, театр техникаси камолоти туфайли ҳам.

Шу ҳоллар, қилмиш-қидирмиш азоблари, жудолик изтироблари — ҳамма-ҳаммаси жамул-жам бўлиб, Комил қалбида ҳалиги таъсирлар оқибатида юз берадиган драматик коллизияларни ижобий кучлар фойдасига ҳал қилади, унинг онгини ёриштиради, уни Гулчеҳра қабри зиёратига, марҳумадан узр сўрашга олиб келади. Бу ерда — қабристон саҳнасида артистнинг Комилнинг чуқур психологик ҳолатини яна бера олиши, афсус-надоматли ҳолларни яхшигина талқин этиши, рассомнинг қабристон манзарасини ҳаётий гавдалантириши (рассом — М. Эшонхўжаев бундан бошқа саҳналарни ишлашда ҳам маҳорат кўрсата олган), гўрков ролидаги актёрнинг бу персонажнинг айни ўзи бўлиб ўйнаши қўл келади. Гўрков — (арт. Ю. Ҳакимов) озу соз кўринади. Кўринганидаги ҳодиса моҳиятини очишда, қаҳрамондаги ўзгаришлар ҳосиласини намоён этишда ўзига хос воситалик ролини ўйнаб, эсда қолади.

Местком аъзолари персонажлари ҳозирги ҳолида ортиқча. Булар спектаклдан кузатилган мақсадни юзага чиқаришда деярли роль ўйнамайдилар. Бошлиқларини кўргани келадилар холос. Қандай келадилар, қайси одатларига кўра келадилар, келиб, қайси ғоявий-бадиий вазифани қандай бажарадилар? Бу саволларга жавоб йўқ. Шунинг учун местком аъзолари индивидуал характер касб этмаган, схемалардангина иборат бўлиб қолган. Модомики, буларни саҳнага киритиш лозим топилган экан, булар воситасида Комил маразининг ишхонаси шароитидаги кўриниши фош этилиши керак эди. Буларнинг Комил ишхонасидан вакиллиги, асарнинг умумий фош этувчилик руҳи шуни тақозо қилади.

Саҳна безаклари яхши, шароитлар, характерлар мантиқига мос. Аммо, тўй саҳнаси анча камбағал. Тўй тантанасини бутун зебу зийнатлари билан тўла намоён этолмайди. Ўйланаётган шахс табиати, мавқеи бу картинанинг безагини анча бойитиш зарур деяётгандай.

Тўй кўринишида қўлланилган миллий урф-одатлар — куёвни курсига ўтқазиш, устидан танга ва ширинликлар сочиш, икки қўлига икки мурғак болани бериш, карнай-сурнай ва бошқалар бу кўринишнинг миллий руҳини, тўйнинг ўзбекникилигини кўрсатади.

Постановкачи режиссёр — Убай Бақоев спектакль руҳига мувофиқ ансамбль ташкил қила олган. Ҳар бир персонажга табиатан ҳам, ижрочилик санъати жиҳатидан ҳам, мос келадиган артистлар танлаган. Уларга яхши таълим, яхши маслаҳатлар берган. Актёрларнинг ижрода кўрсатган маҳоратлари шундан далолат беради.

Прозаик ва драматург Ўлмас Умарбеков ижодни кичик жанрдан — ҳикоячиликдан бошлади, бу соҳада қалам қайраб, фикр-тафаккурини ўстириб, қиссачилик балоғатига етди. Шу борада орттирган тажрибалари зиналаридан романнависликка ўсиб чиқди. «Одам бўлиш қийин» романи унга катта шуҳрат келтирди. Бу асари учун автор республика Ленин комсомоли мукофотининг лауреати бўлди. Ниҳоят, адабий жанрнинг энг қийин тури драматургияда биринчи яхши асари — «Оқар сувлар»ни ёзди. «Оқар сувлар» — режиссёр Убай Бақоевнинг ҳам биринчи яхши постановкаси.

Баҳодир ҒУЛОМОВ.

МЕҲРИ ДАРЁ

Қариндош-уруғлар, оила аъзолари, ёру-дўст-биродарлар, ҳамкасблар даврасида гурунглашишнинг ўзгача гашти бор. Байрам ва улуғ айём кунларида таълим берган ўқитувчисини, ҳунар ўргатган устозини, ёши катта отахон ва онахонларни, ётган беморларни бориб кўрганга не етсин!..

Дам олиш куни эди. Энди кўчага чиқаман деб турган эдим, касбдошим Иброҳим Отажонов келиб қолди. У республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, Қўқондаги 66-мактабда ишлайди. Ўтган йилги меҳнат отпускасини у билан бирга санаторийда ўтказган эдик. Борди-келди қилишга аҳдлашгандик. Дўстим ўз ваъдасининг устидан чиқди. Иброҳимжонни кўриб, бошим осмонга етди.

Суҳбатлашиб ўтириб: «Ҳозир қаерга шошаётган эдингиз», деб сўраб қолди. Аввалига айтмадим, кейин мажбур бўлдим. Менинг жавобимни эшитибоқ: «Жуда соз-да, қани бўлмаса кетдик» деди дўстим кулиб.

Биз биргалашиб Ҳайитвой ака Тоғаевнинг уйига йўл олдик.

Йўлда бизга ёши анчага бориб қолган бўлса ҳам шаҳдам қадам ташлаб бораётган отахон ҳамроҳ бўлди. У биз билан эски қадрдонлардек саломлашди, кейин чақчақлашиб йўлда давом этдик.

— Қаранг, болаларим, — дерди отахон атрофга завқ билан қараб, — мана бу жойлар бундан ўн-ўнбеш йил илгари бўм-бўш эди. Қинғир-қийшиқ кўчалар, лой томли уйларда хонадонлар яшагани эсимда. Қиш кунлари бу йўллардан от-арава ҳам ўтолмасди. Энди бўлса ҳамма ёқда қўша-қўша тунука томли, ойнаванди иморатлар, асфальт кўчалар. Ҳукуматимизга минг раҳмат, омон бўлсак ҳали кўп янгиликларнинг гувоҳи бўламиз...

Шу пайт рўпарадаги эшикдан 75—80 ёшлар чамасидаги бир отахон чиқиб қолди. Дўстим Иброҳим уни дарров таниди. Улар илиқ кўришаркан, бизни отахон билан таништирди.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

— Қадрдоним Раҳматилла ота бўлдилар, — деди у, — бу киши Қўқон шаҳридан. Чамаси ўттиз йилдан бери Тошкентда турадилар.

Ота бизни қўярда-қўймай уйларига таклиф этди.

Йўқ деёлмадик. Бизни чеҳраси очиқ онахон кутиб олди. Унинг ёнида йигирма ёшлар чамасидаги йигит билан ўн саккиз ёшлардаги қиз таъзим билан бизга йўл кўрсатиб туришарди. Нон-чой олиб келинди. Дастурхон атрофида суҳбатлашиб ўтирган эдик, уч-тўрт киши кириб келди. Улар аввал ота билан, сўнг она билан қучоқлашиб кўришишди.

— Бу менинг катта ўғлим Неъматилла бўлади, — деб таништирди отахон. — Мана буниси катта қизим Ҳожархон. Ҳамшира бўлиб ишлайди. Буниси Раҳимахон — аспирант.

Қўйингки, тез орада уй гавжум бўлиб кетди. Маҳаммаджон, Иброҳим, Гуласал, Маҳбуба, Маҳфузалар ҳам ота-оналарини янги йил билан, янги бахт, янги саодат тилаб, қизғин табриклагани келишганди.

Кейин билсак, байрамларда, улуғ кунларда бу оила аъзолари ота-оналари уйида тўпланишиб туришни одат қилиб олишган экан.

Қаранг-а, биз уйга кирганимизда уч кишини кўрган бўлсак, чиқиб кетаётганимизда уларнинг сони қирқ-элликка яқинлашиб қолган эди. Бу, бир тўйда, катта бир бир зиёфатда йиғиладиган одам. Қандай яхши! Оиланинг бундай аҳиллиги, одоби, бир-бирига бўлган оқибатлари ва меҳр-муҳаббатларига ҳавасингиз келади!

Кўп ўтмай устози Ҳайитбой Тоғаевнинг уйига ҳам етиб бордик.

Дам олиш кунимиз жуда мароқли ўтди, кўнгилдагидек ҳордиқ чиқардик. Борди-келди қилсанг, бегона ҳам қариндош, борди-келди қилмасанг қариндош ҳам бегона, деганлари бежиз эмас экан-да!

Ҳа, бири-бирига ҳамкор, ҳамдард, қалби кенг меҳри дарё кишилар жуда кўп. Улар билан суҳбатлашган саринг, суҳбатлашгинг келади.

Ф. НУРИДДИНОВ.
педагог.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЭНГ УЗУН КЎПРИК

Япониядаги Фудзи дарёси устидан 1020 метрлик осма кўприк қурилди. Аммо, бу кўприк пиёда йўловчилар учун ҳам, автомобиллар учун ҳам мўлжалланмаган. У дарё устидан ҳарбирининг диаметри икки метрдан ортиқ бўлган икки катта қувурни олиб ўтиш учун бунёд этилди. Япон мутахассисларининг айтишича, мазкур кўприк дунёда энг узун осма кўприкдир.

МЕВА ПИШДИМИ Ё ЙЎҚМИ?

Венгриялик мутахассислардан бири Ласло Лактош ва унинг ҳамкасби Ешер Барани фойдали бир мослама яратдилар. Унинг ёрдамида хилма-хил меваларнинг пишиб етилганми ёки йўқлигини аниқ белгилаш мумкин. Ундан ташқари, мазкур мослама шу меваларнинг омборга қўйилиш муддатини ҳам кўрсатиб беради.

ЁҒОЧ ВА МЕТАЛЛ ЎРНИДА

Японияда металл ва ёғоч ўрнини боса оладиган енгил материал тайёрланди. Майдаланган вулқонда ишлаб чиқилган бу материал ойнасимон доира шаклида бўлиб, у алюминдан икки баравар енгил. У ўзидан иссиқлик ҳамда товушни яхши ўтказади, турли зарбаларга чидамли ва кам занглайди.

Бу материалдан самолёт фюзеляжларини, океан тадқиқотлари учун мўлжалланган аппаратларни, фотоаппарат корпусларини ясашда, шунингдек, қурилишда, кемасозлик, электрон саноатида қўлланиш мумкин.

СПОРТ

ОЛИМПИАДА МАШЪАЛАСИ ЙЎЛДА

Грециядан келтирилган олимпиада машъаласи Япония бўйлаб сафар қилмоқда. У 11-қишки олимпиада ўйинлари ўтадиган шаҳар — Саппорога келтирилмоқда. Олимпиада машъаласи Токиодаги миллий стадиондан бу ерга келгунча 4800 километр йўлни босиб ўтади, уни 18 мингдан ортиқ югурувчи қўлма-қўл олиб боради. Саппорога олимпиада машъаласи 29 январда келтирилади. Олимпиада очиладиган кун — 3 февралда фигурачи Идзуми Цудзимура ва гимнаст Хидэмото Такада «Макоманай» стадионида олимпиада машъаласини ёқадилар.

БУТУНИТТИФОҚ МУСОБАҚАЛАРИГА

▲ Янги йилнинг дастлабки кунларидан ўзбек спортчилари Бутуниттифоқ мусобақаларини бошлаб юбордилар. Биринчи бўлиб ўсмирлар ва қизлар ғолиблик учун кураш бошлайдилар. Бугун Душанба шаҳрида Бутуниттифоқ ёш баскетболчилари турнири бошланади. Узбекистоннинг спорт шарафини Тошкентнинг «Буревестник» баскетболчи ўсмирлари ва «Локомотив» қизлари ҳимоя қиладилар. Ёш волейболчилар Чимкентга тўпланишади. Бу ерда пойтахтимизнинг «Локомотив» волейболчи ўсмирлари ва спартакчи қизлари куч синашадилар.

▲ Ёшлар командалари билан бирга катталар чемпионат мусобақаларини бошлайдилар. Тошкент Давлат университетининг баскетболчилари Николаев шаҳрига борадилар. У ерда 21 январда мамлакат биринчилиги ўйинлари бошланади. Новосибирск шаҳрида Тошкент давлат физкультура институтининг аёллар командаси мусобақалашади. Эркак волейболчилар Фрунзега борадилар. 24 январда бошланадиган Бутуниттифоқ мусобақасида Тошкентнинг «Динамо» коллективи иштирок этади.

▲ Маълумки, бу йил Тошкентнинг «Автомобилчи» волейболчи қизалри олий лигада чемпионатнинг олтин, кумуш, бронза медаллари учун биринчи бор куч синашадилар. Мамлакатнинг энг кучли саккиз командаси Одесса шаҳрига тўпланади. Бу ерда 14 январда биринчи тур ўйинлари бошланади.

▲ Узбекистон терма командаси қиличбозлари Воронеж шаҳрига жўнайди. У ерда СССР кубоги мусобақалари ўтказилади. Ёш қиличбозларимиз эса Қозон шаҳрида СССР шахсий команда биринчилигида иштирок этадилар.

▲ Тошкентнинг ёш шахматчилари Чернигов шаҳрига жўнаб кетдилар. Сувга сакровчилар Олмаотада Совет Иттифоқининг зона кубогида қатнашадилар. Бу мусобақалар 16—17 январда бошланади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

УҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

10.25 — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 10.30 — В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ пионер ташкилотининг 50 йиллиги олдидан. «Экранда — Қорақалпоғистон пионерлари», 11.30 — «Ун икки ой» (кинофильм, рус тилида).

13.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.50 — Кўрсатувлар программаси, 18.00 — «Юлдузча», телевизион журнали.

Рус тилида: 18.40 — «Ахборот» информацион программаси, 18.55 — «Гитарали ҳаллоб» (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.15 — «Ахборот» информацион программаси, 20.35 — «Гўзал орзулар куйчиси». А. Скрябин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган кўрсатув, 21.15 — Миллионлар ленинча университети.

21.30 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.30 — «Сиҳат-саломатлик» (Илмий-оммабоп программа), 22.10 — «Инсон қони сув эмас» (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

19.00 — Уқув программаси. Ўқитувчи экрани. «Физкультура ўқитувчисининг дарсга тайёрланиши» (ўзбек тилида).

Рус тилида: 19.40 — «Иван Рыбаков» (телеспектакль), 21.10 — Реклама, 21.20 — Арманистон санъат усталарининг концерти.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/I да Этик кийган мушук (кундузи), Дон Кихот (кечқурун), 6/I да Боғчасарой фонтани (кундузи), Севилия сартароши (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/I да Мирзо Улуғбек (кундузи), Олтин девор (кечқурун), 6/I да Табассум ўғрилари (кундузи), Мирзо Улуғбек (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/I да Менинг жаннатим (кундузи), Кумуш тўй (кечқурун), 6/I да Лақма (кундузи), Ажаб савдолар (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 5, 6/I да Оқар сувлар, 7/I да Улимларни қолдириб доғда (спектакллар кундуз соат 12 ва 4 да бошланади).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта янги йил томошалари, «ЦИРКДА АРЧА» (кундуз соат 12, 3 ва 5 яримда).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА — Муз устида балет томошалари, «КОНЁК ГОРБУНОК» (кундуз соат 11, 3 ва кеч 6 да).

КИНО

Мен, терговчи... — «ВОСТОК», «ЧАЙКА», (кундуз ва кечқурун).

Фарзандлар жангга отланди — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Шантеклер маликаси — («ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Қочиш (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Одиссейнинг саргузашти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Шаҳрим юлдузи — «КЎКЧА» (кундуз соат 1,5 ярим ва кеч 7 да), ҲАМЗА номли (кундуз соат 5 ва кеч 7 ва 9 да).

Кашмирдаги севги (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Россия қалби — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Офицерлар — ҲАМЗА номли (кундуз соат 11, 1 ва 3 да).

Ун икки стул — «КЎКЧА» (кундуз соат 3 ва кеч 8.45 минутда).

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ ТЕХНИКУМИ

олти ойлик пулли тайёрлов курсларига

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 32-уй, ўқув бўлими.

Ўзбекистон силни илмий текшириш институтининг коллективи катта илмий ходим Э. Содиқовга онаси

Хабиба СОЛИХОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64697.
Р—02111. А—1871.